

სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის 2023 წლის პროგრამა

მუხლი 1. შესავალი

1. სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის 2023 წლის პროგრამა (შემდგომში - პროგრამა) შემუშავებულია სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად და წარმოადგენს ბიზნესოპერატორთა მიმართ სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების 2023 წლის სამოქმედო გეგმას.

2. პროგრამით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელება ხელს შეუწყობს: მოსახლეობის ჯანმრთელობის/სიცოცხლისა და მომხმარებელთა ინტერესების დაცვას, შიდა ბაზრის ეფექტიან ფუნქციონირებას, საექსპორტო პოტენციალის გაზრდას.

მუხლი 2. პროგრამის განხორციელების საფუძვლები

პროგრამის განხორციელების სამართლებრივი საფუძვლებია: სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსი, „სურსათად/ცხოველის საკვებად განკუთვნილი გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმებისა და მათგან წარმოებული გენმოდიფიცირებული პროდუქტის ეტიკეტირების შესახებ“ საქართველოს კანონი, „ტექნიკური რეგლამენტების - „სურსათის ჰიგიენის ზოგადი წესისა“ და „სურსათის ჰიგიენის გამარტივებული წესის“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 25 ივნისის №173 დადგენილება, „ცხოველური წარმოშობის სურსათის სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების სპეციალური წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 12 თებერვლის №55 დადგენილება, „ბიზნესოპერატორის აღიარების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 26 დეკემბრის №722 დადგენილება, „ცხოველური წარმოშობის სურსათის ჰიგიენის სპეციალური წესის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 7 მარტის №90 დადგენილება, „სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 16 ოქტომბრის №533 დადგენილება, „სურსათის მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის

2015 წლის 10 ნოემბრის №581 დადგენილება, „სურსათში ზოგიერთი დამაბინძურებლის (კონტამინანტის) მაქსიმალურად დასაშვები ზღვრის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 9 ნოემბრის №567 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის - ცოცხალ ცხოველებსა და ცხოველური წარმოშობის სურსათში ზოგიერთი ნივთიერებისა (სუბსტანციის) და მათი ნარჩენების მონიტორინგის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 18 იანვრის №22 დადგენილება, „ფარმაკოლოგიურად აქტიური ნივთიერებების, მათი კლასიფიკაციისა და ცხოველური წარმოშობის სურსათში ნარჩენების მაქსიმალური ზღვრის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 18 დეკემბრის №639 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის - საქონლის ხორცისა და საქონლის ხორცის პროდუქტების ეტიკეტირების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 9 მარტის №118 დადგენილება, „სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის სფეროებში მიკვლევადობის ზოგადი პრინციპების და მოთხოვნების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 10 ნოემბრის №577 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის - აგრარულ ბაზრებზე/ბაზრობებზე სურსათისა და ცხოველის რეალიზაციის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №417 დადგენილება, „სურსათში ტრანსცხიმის ნორმის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 13 ივნისის №262 დადგენილება, „საქართველოში გამოსაყენებლად ნებადართული პესტიციდების სახელმწიფო კატალოგის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2020 წლის 14 იანვრის №2-29 ბრძანება, სასურსათო ნედლეულისა და კვების პროდუქტების ხარისხისა და უსაფრთხოების სანიტარული წესებისა და ნორმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2001 წლის 16 აგვისტოს №301/ნ ბრძანება, „მეცხოველეობაში ჰორმონული და თირეოსტატიკური მოქმედების მქონე ზოგიერთი ნივთიერებისა (სუბსტანციის) და ბეტა-აგონისტების გამოყენების აკრძალვის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 11 იანვრის №10 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის - „მომხმარებლისათვის სურსათის შესახებ ინფორმაციის მიწოდების თაობაზე“ დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის

2016 წლის 1 ივლისის №301 დადგენილება, „სურსათზე კვებით ღირებულებასა და ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული განაცხადის განთავსების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 17 ნოემბრის №510 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტი - ვიტამინების, მინერალების და ზოგიერთი სხვა ნივთიერების სურსათში დამატების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 17 ნოემბრის №508 დადგენილება, „საკვებდანამატების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 23 დეკემბრის №585 დადგენილება, „სურსათში მიკოტოქსინების განსაზღვრისათვის ნიმუშის აღებისა და ანალიზის მეთოდების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 7 ნოემბრის №497 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტი - სურსათში მიკროელემენტებისა და დამაბინძურებლების (კონტამინანტები) რაოდენობის კონტროლისათვის ნიმუშის აღებისა და ანალიზის მეთოდების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 13 დეკემბრის №547 დადგენილება, „ადამიანის მიერ უშუალო მოხმარებისთვის განკუთვნილი თერმულად დამუშავებული რძის ანალიზისა და გამოკვლევის მეთოდების შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 13 აპრილის №195 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის - ჩვილი და ადრეული ასაკის ბავშვთათვის გათვალისწინებული განსაკუთრებული სამედიცინო დანიშნულებისა და წონის კონტროლის მიზნით რაციონის სრულად ჩანაცვლებისათვის განკუთვნილი სურსათის შესახებ“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 27 ივლისის №370 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის - ხილის წვენისა და ადამიანის მოხმარებისათვის განკუთვნილი სხვა მსგავსი პროდუქტების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 8 დეკემბრის №536 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტი – „სპირტიანი სასმელების შესახებ“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 16 ნოემბრის №554 დადგენილება, „რძისა და რძის ნაწარმის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 3 აპრილის №152 დადგენილება, „სასმელი წყლის ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 იანვრის №58 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის - „სპირტიანი სასმელების შესახებ“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 16 ნოემბრის №554

დადგენილება, "თხილის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 18 აპრილის №185 დადგენილება, „თაფლის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 26 დეკემბრის №714 დადგენილება, „დაფასოებული ნატურალური მინერალური წყლისა და წყაროს წყლის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 26 დეკემბრის №719 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის - „ფრინველის ხორცის მარკეტინგული მოთხოვნების შესახებ“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 18 ივლისის №340 დადგენილება, „სურსათის/ცხოველის საკვების განადგურების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 18 მაისის №236 დადგენილება, „ევროკავშირის სურსათის/ცხოველის საკვების სწრაფი განგაშის სისტემაში (RASFF) ინტეგრაციის უზრუნველყოფის ღონისძიებათა შესახებ“ წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 10 ნოემბრის №578 დადგენილება, „საქართველოს ტერიტორიაზე ცხოველთა და ცხოველური პროდუქტების გადაზიდვისას გამოსაყენებელი ვეტერინარული მოწმობების ფორმებისა და მათი გაცემის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 7 ივლისის №325 დადგენილება, „რისკის ანალიზის ფარგლებში რისკის შეფასების, რისკის მართვისა და რისკის კომუნიკაციის პროცედურების შესახებ დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 29 აგვისტოს №442 დადგენილება, „სასმელი წყლის ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 იანვრის №58 დადგენილება, „სურსათის ფორტიფიკაციის ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 იანვრის №63 დადგენილება, „სურსათისა და სურსათთან დაკავშირებული ტარის ჰიგიენური სერტიფიკატის გაცემის წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2007 წლის 30 მაისის №111 დადგენილება, „სურსათის/ცხოველის საკვების ჯანმრთელობის სერტიფიკატის გაცემის წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 29 დეკემბრის №674 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის - „ცოცხალ ცხოველებსა და ცხოველური წარმოშობის სურსათში ზოგიერთი ნივთიერებისა (სუბსტანციის) და მათი ნარჩენების გამოკვლევისთვის ანალიზის მეთოდების განხორციელებისა და შედეგების ინტერპრეტაციის წესის დამტკიცების შესახებ“

საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 8 ნოემბრის №499 დადგენილება, ტექნიკური რეგლამენტის - „ღვინის წარმოების ზოგადი წესისა და ნებადართული პროცესების, მასალებისა და ნივთიერებების ჩამონათვალის განსაზღვრის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 6 ნოემბრის №524 დადგენილება, „ზოონოზისა და ზოონოზური აგენტის მონიტორინგის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 5 ივლისი №323 დადგენილება, „ბიოწარმოების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 30 ივლისის №198 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის - სურსათთან დაკავშირებული ტარის სანიტარიულ-ჰიგიენური ნორმების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 იანვრის №72 დადგენილება, „ვეტერინარულ კონტროლს დაქვემდებარებული პროდუქტების ექსპორტის დროს გამოსაყენებელი ვეტერინარული (ჯანმრთელობის) სერტიფიკატების გაცემის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 2 აპრილის №147 დადგენილება; „მცენარეული და ცხოველური წარმოშობის სურსათ(ზე)ში/ცხოველის საკვებ(ზე)ში პესტიციდების ნარჩენების მაქსიმალური დონის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 29 დეკემბრის №623 დადგენილება; „ტექნიკური რეგლამენტის – „მცენარეული და ცხოველური წარმოშობის პროდუქტებ(ზე)ში პესტიციდების ნარჩენების მაქსიმალური დონის განსაზღვრისათვის სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისას ნიმუშის აღების მეთოდების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 31 ოქტომბრის №516 დადგენილება; „სურსათში ნიტრატების განსაზღვრისათვის ნიმუშის აღებისა და ანალიზის (გამოკვლევის) მეთოდების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 16 ივნისის №290 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის – გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმების მიკვლევადობისა და ეტიკეტირების, გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმებისაგან წარმოებული სურსათის/ცხოველის საკვების მიკვლევადობის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 16 ნოემბრის №548 დადგენილება, „მოთხოვნები გენეტიკურად მოდიფიცირებული სურსათისა და ცხოველის საკვების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 16 ნოემბრის №549 დადგენილება, „ახალი გაცივებული და გაყინული ღორის, ცხვრის, თხის ხორცისა და შინაური ფრინველის ხორცისათვის წარმოშობის ადგილისა და წარმოშობის ქვეყნის

განსაზღვრის წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2022 წლის 20 ივნისის №326 დადგენილება, „სურსათზე კვებით ღირებულებასა და ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული განაცხადის განთავსების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 17 ნოემბრის №510 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 2 ივნისის №259 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის – სურსათის (სასურსათო) დანამატების შესახებ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2022 წლის 12 ივლისის №360 დადგენილება, „ტექნიკური რეგლამენტის – ადამიანის მოხმარებისათვის განკუთვნილი კაკაოსა და შოკოლადის პროდუქტების შესახებ“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 2 აპრილის №146 დადგენილება „ტექნიკური რეგლამენტის – ადამიანის მოხმარებისათვის განკუთვნილი კაკაოსა და შოკოლადის პროდუქტების შესახებ“ დამტკიცების თაობაზე“ , „ტექნიკური რეგლამენტი – ვიტამინების, მინერალების და ზოგიერთი სხვა ნივთიერების სურსათში დამატების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 17 ნოემბრის №508 დადგენილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2022 წლის 12 აპრილის №178 დადგენილება, „ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის განკუთვნილი ცხოველური წარმოშობის პროდუქტის წარმოებასთან, გადამუშავებასთან, დისტრიბუციასა და იმპორტთან დაკავშირებული ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 13 დეკემბრის №587 დადგენილება.

მუხლი 3. პროგრამის მიზნები

პროგრამის მიზანია:

ა) ბიზნესოპერატორების მიმართ სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის განხორციელება მოქმედი ნორმატიული აქტების შესაბამისად;

ბ) სურსათის წარმოების, ასევე პირველადი წარმოების, გადამუშავებისა და დისტრიბუციის ეტაპებზე ბიზნესოპერატორის საქმიანობის მოქმედ კანონმდებლობასთან შეუსაბამობის აღმოფხვრა;

გ) მავნე/საქართველოს კანონმდებლობასთან შეუსაბამო სურსათის ბაზარზე განთავსების ფაქტების შემცირება;

დ) მომხმარებელთა ინტერესების დაცვა.

მუხლი 4. პროგრამის განხორციელების უფლებამოსილება

1. სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლს ახორციელებენ სსიპ - სურსათის ეროვნული სააგენტოს (შემდგომში - სააგენტოს) უფლებამოსილი პირები.

2. სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისას სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსით დადგენილი მოთხოვნების დარღვევაზე სამართალდამრღვევს აღნიშნული კოდექსის 65-ე - 68 მუხლების ჩათვლით, 73 - 74-ე მუხლების და „სურსათად/ცხოველის საკვებად განკუთვნილი გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმებისა და მათგან წარმოებული გენმოდულირებული პროდუქტის ეტიკეტირების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლისა და საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 179⁶ - 179⁹ მუხლების შესაბამისად, სააგენტოს უფლებამოსილი პირი გამოუწერს საჯარიმო ქვითარს, რომელიც იმავდროულად არის ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ ოქმი.

მუხლი 5. სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების მექანიზმები

1. ინსპექტირება - გეგმური და არაგეგმური ინსპექტირება

ა) სააგენტოს მიერ ადამიანური და ფინანსური რესურსების გათვალისწინებით განისაზღვრა 2023 წელს ბიზნესოპერატორების მიმართ განსახორციელებელი გეგმური ინსპექტირების რაოდენობა: $N = P \times 70$.

სადაც:

N - წლის განმავლობაში განხორციელებული გეგმური ინსპექტირების რაოდენობა;

P - უფლებამოსილი პირების რაოდენობა (ფაქტიურად დასაქმებული ინსპექტორთა რაოდენობა);

რიცხვი 70 - წლის განმავლობაში ერთი უფლებამოსილი პირის მიერ განხორციელებული გეგმური ინსპექტირების რაოდენობა.

ბ) ბიზნესოპერატორების გეგმური ინსპექტირება განხორციელდება რისკის დონის განსაზღვრისათვის შემუშავებული 4 კრიტერიუმის ქულების დაჯამებით მიღებული შედეგების მიხედვით ამ პროგრამის დანართი №1.1-ის შესაბამისად.

გ) ბიზნესოპერატორების გეგმური ინსპექტირება განხორციელდება რისკის დონის განსაზღვრის შედეგად მინიჭებული ქულების შესაბამისად, ქულების კლავადობის მიხედვით.

დ) იმ ბიზნესოპერატორების გეგმური ინსპექტირება, რომლებიც წარმოადგენენ სასმელი წყლის (დაფასოებული სასმელი წყლის გარდა) მიმწოდებელ ორგანიზაციებს, აგრარულ ბაზრებს, საბავშვო ბაგა-ბაღებისა და სკოლების კვების ბლოკებს, ახორციელებენ თხილისა და დაფნის ექსპორტს ევროკავშირში, თევზისა და თევზის პროდუქტების წარმოება/გადამუშავებას, (მათ შორის თევზის შესაბოლო საწარმოები), ხორცისა და ხორცპროდუქტების წარმოება (მათ შორის გადამუშავება, კონსერვირება), ნახევარფაბრიკატების წარმოებას, ცხოველის დაკვლას ან/და ნედლი რძის თერმულ დამუშავებას, განხორციელდება რისკის დონის განსაზღვრის გარეშე შემდეგი სიხშირით:

დ.ა) სასმელი წყლის (დაფასოებული სასმელი წყლის გარდა) მიმწოდებელი ორგანიზაციების, აგრარული ბაზრების, საბავშვო ბაგა-ბაღებისა და სკოლის კვების ბლოკების, თხილისა და დაფნის ექსპორტიორების ევროკავშირში, თევზისა და თევზის პროდუქტების საწარმოების (მათ შორის თევზის შესაბოლო საწარმოები), ხორცისა და ხორცპროდუქტების საწარმოების (მათ შორის გადამუშავება, კონსერვირება) და ნახევარფაბრიკატების საწარმოების გეგმური ინსპექტირება განხორციელდება **წელიწადში ერთხელ**;

დ.ბ) იმ ბიზნესოპერატორების მიმართ, რომლებიც ახორციელებენ ნედლი რძის თერმულ დამუშავებას, გეგმური ინსპექტირება განხორციელდება **წელიწადში ორჯერ**;

დ.გ) იმ ბიზნესოპერატორების მიმართ, რომლებიც ახორციელებენ ცხოველის დაკვლას, გეგმური ინსპექტირება განხორციელდება **წელიწადში ოთხჯერ**.

ე) კონკრეტული ბიზნესოპერატორისთვის ერთ კრიტერიუმში ჩამოთვლილი რამდენიმე პუნქტით განსაზღვრული ქულების შეჯამება არ ხდება. შესაბამისად, ასეთ შემთხვევაში ბიზნესოპერატორს მიენიჭება მაქსიმალური ქულა.

ვ) კრიტერიუმების შემუშავებას საფუძვლად დაედო კოდექს ალიმენტარიუსის სტანდარტი „სურსათის უვნებლობის რისკის ანალიზის სამუშაო პრინციპები“, (CAC/GLL 62-2007 “Working Principles for Risk Analysis for Food Safety for Application by Governments”), კოდექს ალიმენტარიუსის სტანდარტი „მიკრობიოლოგიური რისკების მართვის (MRM) პრინციპები“, (CAC/GLL63-2007 – “Principles and Guidelines for The Conduct of

Microbiological Risk Management), `სურსათის მწარმოებელი ბიზნესოპერატორების კლასიფიკაცია რისკის ჯგუფებში“ (KT-2-1-D3 - “Classification of Food Handling Businesses Into Risk Groups” - ლიტვის სურსათისა და ვეტერინარიის ოფისის სამუშაო ინსტრუქცია).

ზ) არაგეგმური ინსპექტირება - განხორციელდება „სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 16 ოქტომბრის №533 დადგენილების შესაბამისად.

2. მონიტორინგი

ა) ბიზნესოპერატორების მონიტორინგი განხორციელდება სურსათის ნიმუშების/სინჯების აღებისა და დოკუმენტური შემოწმების გზით.

ბ) მონიტორინგის ფარგლებში სურსათის ნიმუშების/სინჯების სახეობებისა და რაოდენობების განსაზღვრა განხორციელდა **დანართი №1.2-ის** შესაბამისად.

გ) სააგენტოს უფლებამოსილი პირების მიერ **2023 წელს ლაბორატორიულად გამოკვლეული იქნება სავარაუდოდ 4 845** სხვადასხვა დასახელების სურსათის ნიმუში/სინჯი (**დანართი №1.3**).

დ) დოკუმენტური შემოწმების დროს განხორციელდება:

დ.ა) სურსათის ეტიკეტირების (ნებისმიერი სიტყვა, მონაცემი, სავაჭრო ნიშანი, სასაქონლო ნიშანი (ბრენდი), გრაფიკული გამოსახულება, აღწერილობითი გამოსახულება ან სიმბოლო, რომელიც დაკავშირებულია სურსათთან და განთავსებულია სურსათის ნებისმიერ შეფუთვაზე, ეტიკეტზე, ბეჭედზე ან საყელოზე ან მოცემულია თანდართულ დოკუმენტში) შემოწმება;

დ.ბ) სურსათის, მასში გამოსაყენებლად განკუთვნილი ნებისმიერი ნივთიერების, სურსათთან დაკავშირებული ტარისა და შესაფუთი მასალის მიკვლევადობის შემოწმება წარმოების, გადამუშავებისა და დისტრიბუციის ეტაპებზე;

დ.გ) ბიზნესოპერატორად რეგისტრაციისა და აღიარების შემოწმება;

დ.დ) ვეტერინარული ზედამხედველობის განხორციელების დამადასტურებელი დოკუმენტის შემოწმება;

დ.ე) სურსათის ვარგისიანობის მინიმალური ვადის შემოწმება.

3. ნიმუშის აღება

ა) ნიმუშის აღება ხორციელდება ორგანოლეპტიკური, მიკრობიოლოგიური, პარაზიტოლოგიური, ტოქსიკოლოგიური, ფიზიკურ-ქიმიური, რადიოლოგიური, დაავადებების ან/და სხვა მაჩვენებლების გამოსაკვლევად, რათა განისაზღვროს ადამიანის ჯანმრთელობისა და სიცოცხლისათვის მოსალოდნელი რისკი.

ბ) ნიმუშის აღება შეიძლება განხორციელდეს ინსპექტირების, ზედამხედველობის, მონიტორინგის დროს ან დამოუკიდებლად.

4. დოკუმენტური შემოწმება

ა) დოკუმენტური შემოწმება არის სახელმწიფო კონტროლის განხორციელების მექანიზმი, რომლის დროსაც დამოუკიდებლად, ან სხვა მექანიზმებთან ერთად ხორციელდება ბიზნესოპერატორის საქმიანობასთან დაკავშირებული დოკუმენტური შემოწმება.

ბ) დოკუმენტური შემოწმება ხორციელდება ინსპექტირებისა და მონიტორინგის დროს და ასევე, დამოუკიდებლად.

გ) შემოწმების პრიორიტეტი ენიჭება ხორცის სარეალიზაციო ობიექტებს და საბავშვო ბაგა-ბაღების კვების ბლოკებს, კერძოდ:

დ) ხორცის სარეალიზაციო ობიექტების გეგმური დოკუმენტური შემოწმება განხორციელდება წელიწადში 2-ჯერ, საბავშვო ბაგა-ბაღების ერთხელ.

ე) არაგეგმური დოკუმენტური შემოწმება შესაძლებელია განხორციელდეს:

ე.ა) სახელმწიფო კონტროლის შედეგების საფუძველზე, მათ შორის, სააგენტოს მიერ აღებული ნიმუშის ლაბორატორიული გამოკვლევის შედეგების საფუძველზე;

ე.ბ) სახელმწიფო, ადგილობრივი თვითმმართველობის ან სამართალდამცავი ორგანოს შეტყობინების საფუძველზე;

ე.გ) სხვა ქვეყნის კომპეტენტური ორგანოს ან საერთაშორისო ორგანიზაციის შეტყობინების საფუძველზე, რომლის მიხედვითაც, სურსათი/ცხოველის საკვები არ შეესაბამება საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის მოთხოვნებს;

ე.დ) სააგენტოში შემოსული შეტყობინების საფუძველზე, რომელიც შემტყობინებელი პირისა და შეტყობინებით გათვალისწინებული ინფორმაციის იდენტიფიკაციის შესაძლებლობას იძლევა;

ე.ე) სხვა ობიექტური გარემოების არსებობისას, რომელმაც შეიძლება საფრთხე შეუქმნას ადამიანის ან/და ცხოველის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას.

5. ზედამხედველობის დროს განხორციელდება დაკვირვება:

ა) სურსათის განადგურებაზე.

ბ) ბიზნესოპერატორის მიერ სურსათის ბაზარზე განთავსების აღკვეთაზე, ბაზრიდან და მომხმარებლისგან გამოთხოვაზე.

გ) ბიზნესოპერატორის მიერ სააგენტოს მითითებების შესრულებაზე.

6. აუდიტი - გეგმური და არაგეგმური აუდიტი

ა) გეგმური აუდიტი განხორციელდება იმ ბიზნესოპერატორების მიმართ, რომლებიც ახორციელებენ ცხოველის დაკვლას.

ბ) არაგეგმური აუდიტი განხორციელდება ბიზნესოპერატორის მომართვის საფუძველზე.

მუხლი 7. მოსალოდნელი შედეგები

1. ბიზნესოპერატორებს მიეცემათ შესაბამისი მითითებები არსებული შეუსაბამობების გამოსწორების მიზნით.

2. შემცირდება საფრთხის შემცველი სურსათის წარმოების და ბაზარზე განთავსების ფაქტები.

3. პროგრამით გათვალისწინებული ღონისძიებების სრულყოფილად განხორციელება ხელს შეუწყობს: მოსახლეობის ჯანმრთელობის, სიცოცხლისა და მომხმარებელთა ინტერესების დაცვას, შიდა ბაზრის ეფექტიან ფუნქციონირებას, ასევე სურსათის საექსპორტო პოტენციალის გაზრდას.

დანართი №1.1

ბიზნესოპერატორების რისკის დონის კრიტერიუმები

#	რისკის დონის განსაზღვრის კრიტერიუმი	ქულა
1.	გადამუშავებული სურსათი/ცხოველის საკვები:	
	ა) ცხოველური წარმოშობის სურსათი:	
	ა.ა) ხორცი და ხორცის პროდუქტები	35
	ა.ბ) რძე და რძის პროდუქტები	35
	ა.გ.) თევზი და თევზის პროდუქტები	35
	ა.დ) კვერცხი	20
	ა.ე) ცხოველური წარმოშობის სხვა სურსათი	25
	ბ) მცენარეული წარმოშობის სურსათი:	
	ბ.ა) ხილი, ბოსტნეული	15
	ბ.ბ) უალკოჰოლო სასმელები, წვენები	25
	ბ.გ) მარცვლეული, ფქვილი და პურ-ფუნთუშეულის ნაწარმი	15
	ბ.დ) კრემიანი საკონდიტრო ნაწარმი და შოკოლადი	25
	ბ.ე) შაქარი, მარილი	15
	ბ.ვ) ჩაი, ყავა	15
	ბ.ზ) საკვებდანამატები, სანელებლები, საკაზმები	25
	ბ.თ) ალკოჰოლური სასმელები	15
	ბ.ი) სასმელი წყალი	25
	ბ.კ) მცენარეული წარმოშობის სხვა სურსათი (ზეთები, ცხიმები, მარგარინი, მაიონეზი და სხვ.)	15
	გ) ნახევარფაბრიკატები	25
	დ) საღებავი რეზინი	15
	ე) მზა კერძები	25
	ვ) კონსერვი	35
	ზ) ბავშვთა კვების პროდუქტები	35
	თ) ცხოველთა საკვები	25
	ი) სხვა დასახელების სურსათი	15
2.	საქმიანობის ტიპი	

	ა) წარმოება, გადამუშავება, ცხოველთა დაკვლა	20
	ბ) პირველადი პროდუქტების წარმოება	5
	გ) შეფუთვა	5
	დ) რძის შეგროვება	15
	ე) საბითუმო ვაჭრობა, დასაწყობება, დისტრიბუცია	5
	ვ) საცალო ვაჭრობა მაღაზიებში	5
	ზ) საცალო ვაჭრობა ბაზრებში და მოძრავ ობიექტებში	5
	თ) საზოგადოებრივი კვება:	
	თ.ა) კაფე, რესტორანი, ბუფეტი, სასადილო და ა.შ.	10
	თ.ბ) ბუფეტი საკოლამდელი ბავშვებისათვის	15
	თ.გ) ბუფეტი სკოლის ასაკის ბავშვებისათვის	10
3.	მეწარმის სტატუსი	
	ა) მცირე ბიზნესის სტატუსის მქონე ბიზნესოპერატორი	5
	ბ) ახლად რეგისტრირებული ბიზნესოპერატორი	10
	გ) ყველა დანარჩენი ბიზნესოპერატორი	15
4.	ბიზნესოპერატორის ისტორია:	
	ა) სააგენტოს მიერ გამოვლენილი სამართალდარღვევა	
	ა.ა) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 65-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით - რეგისტრაციის გარეშე საქმიანობა და არასწორი რეგისტრაცია	20
	ა.ბ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 65-ე მუხლის პირველი და მე-2 ნაწილებით საქმიანობა აღიარების გარეშე	30
	ა.გ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 66-ე მუხლის პირველი ნაწილით არაკრიტიკული - 1 ნაწილი	10

<p>ა.დ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 66-ე მუხლის მე-2, მე-3 და მე-4 ნაწილით კრიტიკული - პირველი ნაწილით და არაკრიტიკულის და კრიტიკულის განმეორება მე-2 ნაწილი</p>	<p>30</p>
<p>ა.ე) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 66-ე მუხლის მე-5 ნაწილით შეჩერების და ბაზრიდან გამოთხოვის მითითების შეუსრულებლობა</p>	<p>30</p>
<p>ა.ვ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 66-ე მუხლის მე-6 და მე-7 ნაწილებით მომხმარებლებისთვის ინფორმაციის მიწოდების წესის დარღვევა მე-6 ნაწილი; განმეორებით ჩადენა მე-7 ნაწილი.</p>	<p>20</p>
<p>ა.ზ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 66-ე მუხლის მე-8 და მე-9 ნაწილებით განსაკუთრებული დანიშნულების სურსათის, ჩვილ ბავშვთა ან ბავშვთა კვების სურსათზე მცდარი წარმოდგენილ შექმნა მე-8 ნაწილი; განმეორება მე-9 ნაწილი.</p>	<p>30</p>
<p>ა.თ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 66-ე მუხლის მე-11 ნაწილით სურსათის ბაზრიდან გამოთხოვის და ამ მიზნით მითებული ზომების შესახებ სააგენტოსთვის სავალდებულო წერილობითი შეტყობინების გაგზავნისთვის თავის არიდება</p>	<p>20</p>
<p>ა.ი) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 67-ე მუხლის პირველი და მეორე ნაწილებით ვადაგასული სურსათის ბაზარზე განთავსება - პირველი ნაწილი; განმეორებით ჩადენა - მე-2 ნაწილი</p>	<p>10</p>
<p>ა.კ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 68-ე მუხლით ჩვილ ბავშვთა ლიცენზიის გარეშე საქმიანობა</p>	<p>30</p>

ა.ლ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 73 მუხლით მიკვლევადობის შეუსრულებლობა	20
ა.მ) სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 74 მუხლით სახელმწიფო კონტროლისთვის ხელის შეშლა	30
ა.ნ) სურსათად/ცხოველის საკვებად განკუთვნილი გენეტიკურად მოდიფიცირებული ორგანიზმებისა და მათგან წარმოებული გენმოდიფიცირებული პროდუქტის ეტიკეტირების შესახებ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლით	20
ბ) შეტყობინება RASFF-დან	30
გ) სახელმწიფო კონტროლი არ განხორციელებულა	30
დ) სახელმწიფო კონტროლისას ჯარიმა არ განხორციელებულა	0

დანართი №1.2

მონიტორინგი - ნიმუშის აღება მეთოდოლოგია

1. მონიტორინგის დროს ასაღები სურსათის ნიმუშების სახეობებისა და რაოდენობების განსაზღვრისას გათვალისწინებული იქნა სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 26¹ მუხლის მე-2 ნაწილის მოთხოვნები:

1.1. წინა წლებში მოსახლეობასა კვებითი მომხამვების, სურსათით განპირობებული ნაწლავთა ინფექციების, ეპიდემიების, სხვა სურსათისმიერი დაავადების შემთხვევები;

1.2. სურსათის მიკრობიოლოგიური, ქიმიური ან ფიზიკური დაბინძურების შემთხვევები;

1.3. გარემოს დაბინძურების შემთხვევები;

1.4. მომხმარებელთა მოტყუებისა და შეცდომაში შეყვანის შემთხვევები;

1.5. სააგენტოს მიერ საანგარიშო წელს და წინა წლებში განხორციელებული საქმიანობების შედარებითი ანალიზი.

2. ასაღები სურსათის ნიმუშების რაოდენობის განსაზღვრის მიზნით გათვალისწინებული იქნა: საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 18 იანვრის №22 დადგენილებით დამტკიცებული „ტექნიკური რეგლამენტი - ცოცხალ ცხოველებსა და ცხოველური წარმოშობის სურსათში ზოგიერთი ნივთიერებისა (სუბსტანციის) და მათი ნარჩენების მონიტორინგის წესისა“ და საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 18 დეკემბრის №639 დადგენილებით დამტკიცებული „ფარმაკოლოგიურად აქტიური ნივთიერებების, მათი კლასიფიკაციისა და ცხოველური წარმოშობის სურსათში ნარჩენების მაქსიმალური ზღვრის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტით დადგენილი მოთხოვნები.

ქულების მინიჭების მატრიცა

ალბათობა	სიმძიმე		
	1	2	3
1	1	2	3
2	2	4	6
3	3	6	9

დაბალი რისკი - $(1 - 3) = 0,05$ ქულა

საშუალო რისკი - $(4) = 0,15$ ქულა

მაღალი რისკი - $(6 - 9) = 0,5$ ქულა

**I. სურსათის მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლების ლაბორატორიული კვლევისთვის
ასაღები ნიმუშების რაოდენობის განსაზღვრა**

1. სურსათის მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლების ლაბორატორიული კვლევისათვის ასაღები ნიმუშების რაოდენობების დასადგენად განსაზღვრული იქნა შემდეგი კრიტერიუმები:

ა) მიკრობიოლოგიური საფრთხის კლასიფიკაცია (საფრთხის გამოვლენის ალბათობა მისი სიმძიმის გათვალისწინებით);

ბ) წინა წლის სურსათის ლაბორატორიული კვლევის შედეგების ანალიზი;

გ) მოსახლეობაში კვებითი მოშხამვების, სურსათით განპირობებული ნაწლავთა ინფექციების, ეპიდემიების, სხვა სურსათისმიერი დაავადებების შემთხვევები.

2. თითოეული კრიტერიუმი შეფასდა შესაბამისი ქულით, რომელთა დაჯამებით მიღებული იქნა მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლის კოეფიციენტი:

2.1. კრიტერიუმი 1 - მიკრობიოლოგიური საფრთხის კლასიფიკაცია (საფრთხის გამოვლენის ალბათობა მისი სიმძიმის გათვალისწინებით)

იდენტიფიცირებული იქნა 5 მიკრობიოლოგიური მაჩვენებელი: სალმონელა, *Listeria monocytogenes*, სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი, ჰისტამინი, ბრუცელა.

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- სალმონელა - 0,15 ქულა;
- *Listeria monocytogenes* - 0,05 ქულა;
- სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი - 0,05 ქულა;
- ჰისტამინი - 0,5 ქულა;
- ბრუცელა - 0,5 ქულა.

2.2. კრიტერიუმი 2 - წინა წლის ლაბორატორიული გამოცდის შედეგების ანალიზი

სააგენტოს 2022 წლის 11 თვის მონაცემებით:

- სურსათში სალმონელას კვლევა: აღებული იქნა სურსათის 640 ნიმუში, სალმონელა აღმოჩნდა 5 ნიმუშში (დარღვევის მაჩვენებელი 0,8%);

- სურსათში *Listeria monocytogenes*-ის კვლევა: აღებული იქნა სურსათის 130 ნიმუში, *Listeria monocytogenes* არ აღმოჩენილა არცერთ ნიმუშში (დარღვევის მაჩვენებელი 0%);

- სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი: აღებული იქნა სურსათის 25 ნიმუში, სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი არ აღმოჩენილა არცერთ ნიმუშში (დარღვევის მაჩვენებელი 0%);

- ჰისტამინი: ნიმუშები არ იყო აღებული კლიმატური პირობებით გამოწვეული თევზჭერის პროცესის გადავადების გამო (შენიშვნა: ნიმუშები აღებული იქნება დეკემბრის თვეში). თუმცა, 2021 წლის შედეგებით, დარღვევის მაჩვენებელი იყო 30%;

- ნედლი რძის კვლევა ბრუცელოზზე: აღებული იქნა ნედლი რძის 175 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 18 ნიმუშში (დარღვევის მაჩვენებელი 10,3%).

კრიტერიუმის შეფასებისას პირობითად განსაზღვრული იქნა, რომ:

- დარღვევები 0-დან 3%-ის ჩათვლით მიჩნეული იქნა დაბალ რისკად;

- დარღვევები 3-ზე მეტი 10%-ის ჩათვლით მიჩნეული იქნა საშუალო რისკად;
- მაღალ რისკად მიჩნეული იქნა 10%-ზე მეტი დარღვევები.

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- სალმონელა: 0,05 ქულა;
- *Listeria monocytogenes*: 0,05 ქულა;
- სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი: 0,05 ქულა;
- ჰისტამინი: 0,5 ქულა;
- ბრუცელა: 0,5 ქულა.

2.3. კრიტერიუმი 3 - მოსახლეობაში კვებითი მომხამეების, სურსათით განპირობებული ნაწლავთა ინფექციების, ეპიდემიების, სხვა სურსათისმიერი დაავადებების შემთხვევები

გამოყენებული იქნა დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის 2022 წლის 11 თვის სტატისტიკური მონაცემები:

- სალმონელოზი: 146 შემთხვევა;
- ლისტერიოზი: ეპიდზედამხედველობა არ არის დამყარებული;
- სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინით გამოწვეული მომხამევა: მონაცემები არ არსებობს;
- ჰისტამინით გამოწვეული დაავადებები: მონაცემები არ არსებობს;
- ბრუცელოზი: 204 შემთხვევა.

კრიტერიუმის შეფასებისას პირობითად განსაზღვრული იქნა, რომ:

- შემთხვევების რაოდენობა 0-დან 150-ის ჩათვლით მიჩნეული იქნა დაბალ რისკად;
- შემთხვევების რაოდენობა 151-დან 300-ის ჩათვლით მიჩნეული იქნა საშუალო რისკად;
- მაღალ რისკად მიჩნეული იქნა 300-ზე მეტი შემთხვევა.

*შენიშვნა: დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის მონაცემების არარსებობის გამო - *Listeria monocytogenes* და სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი შეფასდა დაბალ რისკად, ხოლო თევზის საექსპორტო პოტენციალის გათვალისწინებით, ჰისტამინი შეფასდა მაღალ რისკად.*

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- სალმონელა: 0,05 ქულა;

- *Listeria monocytogenes*: 0,05 ქულა;
- სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი: 0,05 ქულა;
- ჰისტამინი: 0,5 ქულა;
- ბრუცელა: 0,15 ქულა.

2.4. მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლის კოეფიციენტის დადგენა.

შეკრებილი იქნა კრიტერიუმების შეფასებისას მინიჭებული ქულები:

მაჩვენებელი	კრიტერიუმ ი 1	კრიტერიუმ ი 2	კრიტერიუმ ი 3	მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლის კოეფიციენტი
სალმონელა	0.15	0.05	0.05	0.25
<i>Listeria monocytogenes</i>	0.05	0.05	0.05	0.15
სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი	0.05	0.05	0.05	0.15
ჰისტამინი	0.5	0.5	0.50	1.5
ბრუცელა	0.5	0.50	0.15	1.15

3. მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლების ლაბორატორიული ანალიზისთვის ასაღები სურსათის ნიმუშების რაოდენობის დადგენა:

3.1. სურსათის ნიმუშების რაოდენობის განსაზღვრისათვის მნიშვნელოვანია 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის რაოდენობა 1 წლის განმავლობაში.

- „საქსტატის“ მონაცემებით 2021 წელს 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული იქნა საშუალოდ 535 კგ. სურსათი.

- სურსათის დაყოფა მოხდა პირობითად 7 სახეობად: ხორცი და ხორცის პროდუქტები (მ.შ. ფრინველის ხორცი), თევზი და თევზის პროდუქტები, რძე და რძის პროდუქტები, კვერცხი და კვერცხის პროდუქტები, ჩვილ ბავშვთა და ბავშვთა კვება, არაცხოველური წარმოშობის სურსათი და მზა სურსათი.

3.2. საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 10 ნოემბრის №581 დადგენილებით დამტკიცებული „სურსათის მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მოთხოვნების გათვალისწინებით:

3.2.1. სალმონელას ლაბორატორიული ანალიზი ხორციელდება ყველა სახეობის სურსათში.

- ასაღები სურსათის რაოდენობის განსაზღვრისათვის საორიენტაციოდ მიღებული იქნა 1 წლის განმავლობაში 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის საერთო რაოდენობა (535 კილოგრამი).

3.2.2. *Listeria monocytogenes*-ის ლაბორატორიული ანალიზი ხორციელდება ჩვილ ბავშვთა კვებისთვის განკუთვნილ სურსათში და ასევე, მზა სურსათში.

- ასაღები სურსათის რაოდენობის განსაზღვრისთვის საორიენტაციოდ მიღებული იქნა 1 წლის განმავლობაში 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის საერთო რაოდენობის 35%, რამაც შეადგინა საშუალოდ 187 კილოგრამი.

3.2.3. სტაფილოკოკურ ენტეროტოქსინის ლაბორატორიული ანალიზი ხორციელდება ყველში, მშრალ რძესა და მშრალ შრატში.

- „საქსტატის“ მონაცემებით 2021 წელს 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული იქნა საშუალოდ 192 კგ. რძე და რძის პროდუქტები.

- ასაღები სურსათის რაოდენობის განსაზღვრისათვის საორიენტაციოდ მიღებული იქნა 1 წლის განმავლობაში 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული რძისა და რძის პროდუქტების საერთო რაოდენობის 20%, რამაც შეადგინა 38,4 კილოგრამი.

3.2.4. ჰისტამინის ლაბორატორიული გამოცდა ხორციელდება მხოლოდ თევზში.

- „საქსტატის“ - იმპორტისა და წარმოების მოცულობის მიხედვით, 2021 წელს ქვეყანაში იმპორტირებული იქნა 17,1 ათასი ტონა თევზი (მ.შ. კონსერვი) და წარმოებული იქნა 2861.1 ტონა თევზი. ამდენად, 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული იქნა საშუალოდ 5,35 კგ. თევზი და თევზის პროდუქტი (მოსახლეობის რიცხოვნობა - 3 728 573).

- ასაღები სურსათის რაოდენობის განსაზღვრისათვის საორიენტაციოდ მიღებული იქნა 1 წლის განმავლობაში 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული თევზისა და თევზის პროდუქტების საერთო რაოდენობა (5,35 კილოგრამი).

3.2.5. ბრუცელას ლაბორატორიული გამოცდა ხორციელდება ნედლ რძეში.

- „საქსტატის“ მონაცემებით, 2021 წელს მიღებული იქნა 587 900 000 ლიტრი ნედლი რძე, შესაბამისად, 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული იქნა საშუალოდ 158 ლიტრი რძე (მოსახლეობის რიცხოვნობა - 3 728 573).

- ასაღები სურსათის რაოდენობის განსაზღვრისათვის საორიენტაციოდ მიღებული იქნა 1 წლის განმავლობაში 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული ნედლი რძე.

3.3. ზემოდნიშნულისა და საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 10 ნოემბრის №581 დადგენილებით დამტკიცებული „სურსათის მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ გათვალისწინებით, წლის განმავლობაში სურსათის ასაღები ნიმუშების რაოდენობა გამოისახება შემდეგი ფორმულით: $N = K \times A \times n$

სადაც, N არის ასაღები სურსათის ნიმუშების რაოდენობა;

K – მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლის კოეფიციენტი;

A – 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის რაოდენობა 1 წლის განმავლობაში;

n - მაჩვენებლის ტექნიკური რეგლამენტის ნიმუშის აღების გეგმის მიხედვით განსაზღვრული რაოდენობა.

3.4. 2023 წელს ასაღებმა სურსათის ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა:

3.4.1. სურსათში სალმონელას კვლევა: $N = K \times A \times n = 0,25 \times 535 \times 5 = 668,75 = 670$ ნიმუში.

3.4.2. სურსათში *Listeria monocytogenes*-ის კვლევა: $N = K \times A \times n = 0,15 \times 187 \times 5 = 140$ ნიმუში.

3.4.3. სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი: $N = K \times A \times n = 0,15 \times 38,4 \times 5 = 28,8 = 30$ ნიმუში.

3.4.4. ჰისტამინი: $N = K \times A \times n = 1,5 \times 5,35 \times 9 = 50,5 = 72$ ნიმუში.

- თევზის (შავი ზღვის ქაფშიას) ევროპის ქვეყნებში ექსპორტის ხელშეწყობის მიზნითა და ევროკავშირის მოთხოვნების გათვალისწინებით, მიზანშეწონილია აღებული იქნეს თევზის 90 ნიმუში.

3.4.5. ნედლი რძის კვლევა ბრუცელოზზე: $N = K \times A = 1,15 \times 158 = 181$ ნიმუში.

II. სურსათში პესტიციდების ნარჩენების, არაცხოველური წარმოშობის სურსათში

ბიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლებისა და ტრანსცხიმების შემცველობის ლაბორატორიული კვლევისათვის ასაღები ნიმუშების რაოდენობის განსაზღვრა

1. სურსათში პესტიციდების ნარჩენების, არაცხოველური წარმოშობის სურსათში ბიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლებისა და ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრისთვის ასაღები ნიმუშების რაოდენობების დასადგენად განსაზღვრული იქნა შემდეგი კრიტერიუმები:

ა) არაცხოველური წარმოშობის სურსათში ბიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლების, პესტიციდებისა და ტრანსცხიმების კლასიფიკაცია (საფრთხის გამოვლენის ალბათობა მისი სიმძიმის გათვალისწინებით);

ბ) წინა წლის სურსათის ლაბორატორიული კვლევის შედეგების ანალიზი;

გ) არამიკრობული ბუნების კვებითი მოშხამვები.

2. თითოეული კრიტერიუმი შეფასდა შესაბამისი ქულით, რომელთა დაჯამებით მიღებული იქნა არაცხოველური წარმოშობის სურსათში ბიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლების, სურსათში პესტიციდებისა და ტრანსცხიმების კოეფიციენტი:

2.1. კრიტერიუმი 1 - სურსათში პესტიციდების ნარჩენების, არაცხოველური წარმოშობის სურსათში ბიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლებისა და ტრანსცხიმების კლასიფიკაცია (საფრთხის გამოვლენის ალბათობა მისი სიმძიმის გათვალისწინებით)

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- არაცხოველური წარმოშობის სურსათში ბიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლები:
0,5 ქულა;

- პესტიციდები: 0,5 ქულა;

- ტრანსცხიმები: 0,05.

2.2. კრიტერიუმი 2 - წინა წლის სურსათის ლაბორატორიული გამოცდის შედეგების ანალიზი

სააგენტოს 2022 წლის 11 თვის მონაცემებით:

- არაცხოველური წარმოშობის სურსათში ბიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლების განსაზღვრა: აღებული იქნა სურსათის 484 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 42 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 8,7%;

- სურსათში პესტიციდების ნარჩენების განსაზღვრა: აღებული იქნა ცხოველური წარმოშობის სურსათის (ხორცი) 102 ნიმუში (შეუსაბამობა არ გამოვლენილა) და არაცხოველური წარმოშობის სურსათის 236 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 4 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 1,2%.

- სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრა: აღებული იქნა სურსათის 87 ნიმუში, დარღვევა არ გამოვლენილა. დარღვევამ შეადგინა 0%.

კრიტერიუმის შეფასებისას პირობითად განსაზღვრული იქნა, რომ:

- დარღვევების 0-დან 3%-ის ჩათვლით მიჩნეული იქნა დაბალ რისკად;

- დარღვევების 3-ზე მეტი 10%-ის ჩათვლით მიჩნეული იქნა საშუალო რისკად;
- მაღალ რისკად მიჩნეული იქნა 10%-ზე მეტი დარღვევები.

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- არაცხოველური წარმოშობის სურსათში ბიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლების განსაზღვრა: 0,15 ქულა;

- სურსათში პესტიციდების ნარჩენების განსაზღვრა: 0,05 ქულა;

- სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრა: 0,05 ქულა.

2.3. კრიტერიუმი 3 - არამიკრობული ბუნების კვებითი მოშხამვები

- მონაცემების არარსებობის გამო, ყველა მაჩვენებელი შეფასდა საშუალო რისკად.

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- არაცხოველური წარმოშობის სურსათში ბიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლების განსაზღვრა: 0,15;

- სურსათში პესტიციდების ნარჩენების განსაზღვრა: 0,15;

- სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრა: 0,15.

2.4. არაცხოველური წარმოშობის სურსათში ბიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლების, სურსათში პესტიციდების ნარჩენებისა და ტრანსცხიმების მაჩვენებლის კოეფიციენტის დადგენა.

შეკრებილი იქნა კრიტერიუმების შეფასებისას მინიჭებული ქულები:

მაჩვენებელი	კრიტერიუმ ი 1	კრიტერიუმ ი 2	კრიტერიუმ ი 3	მაჩვენებლის კოეფიციენტი
არაცხოველური წარმოშობის სურსათში ბიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლების განსაზღვრა	0.50	0.15	0.15	0.8
სურსათში პესტიციდების ნარჩენების განსაზღვრა	0.5	0.05	0.15	0.7
სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრა	0.05	0.05	0.15	0.25

3. არაცხოველური წარმოშობის სურსათში ბიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლების, სურსათში პესტიციდების ნარჩენებისა და ტრანსცხიმების შემცველობაზე ლაბორატორიული გამოცდისთვის ასაღები სურსათის ნიმუშების რაოდენობის დადგენა:

3.1 სურსათის ნიმუშების რაოდენობის განსაზღვრისათვის მნიშვნელოვანია 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის რაოდენობა 1 წლის განმავლობაში.

„საქსტატის“ მონაცემებით 2021 წელს 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული იქნა საშუალოდ 293 კგ. არაცხოველური წარმოშობის სურსათი.

- არ იძებნება მონაცემები ისეთი არაცხოველური წარმოშობის სურსათის მოხმარების შესახებ, როგორცაა: მცენარეული კონსერვები, უალკოჰოლო სასმელები, არაცხოველური წარმოშობის მზა სურსათი და სხვა.

- ასაღები არაცხოველური წარმოშობის სურსათის რაოდენობის განსაზღვრისთვის საორიენტაციოდ მიღებული იქნა 1 წლის განმავლობაში 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული არაცხოველური წარმოშობის სურსათის საერთო რაოდენობას (293 კგ) დამატებული მისი 50%, რამაც ჯამში შეადგინა $293 + 146,5 = 439,5$ კგ.

- სურსათში პესტიციდების ნარჩენების ასაღები სურსათის რაოდენობის განსაზღვრისათვის საორიენტაციოდ მიღებული იქნა 2021 წელს 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის რაოდენობა, რამაც „საქსტატის“ მონაცემებით ჯამში შეადგინა 535 კგ.

- სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრისთვის საორიენტაციოდ მიღებული იქნა 1 წლის განმავლობაში 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული არაცხოველური წარმოშობის სურსათის საერთო რაოდენობას (293 კგ.) დამატებული მისი 20% (მზა არაცხოველური წარმოშობის სურსათი), რამაც ჯამში შეადგინა $293 + 58,6 = 351,6$ კგ.

3.2. ზემოღნიშნულიდან გამომდინარე, წლის განმავლობაში სურსათის ასაღები ნიმუშების რაოდენობა გამოისახება შემდეგი ფორმულით: $N = K \times A$.

სადაც, N არის ასაღები სურსათის ნიმუშების რაოდენობა;

K – მაჩვენებლის კოეფიციენტი;

A – 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის რაოდენობა 1 წლის განმავლობაში.

3.3. 2023 წელს ასაღებმა სურსათის ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა:

3.3.1. არაცხოველური წარმოშობის სურსათში ბიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლების განსაზღვრა: $N = K \times A = 0,8 \times 439,5 = 352$ ნიმუში.

- ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა: **352** ერთეული.

3.3.2. სურსათში პესტიციდების შემცველობის განსაზღვრა: $N = K \times A = 0,7 \times 535 = 374$ ნიმუში.

- ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა: **374** ერთეული.

3.3.3. სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრა: $N = K \times A = 0,25 \times 351,6 = 88$ ნიმუში.

- ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა: **88 ერთეული.**

III. სასმელი წყლის (მ.შ. დაფასოებული) ლაბორატორიული კვლევისათვის ასაღები ნიმუშების/სინჯების რაოდენობის განსაზღვრა

1. სასმელი წყლის (მ.შ. დაფასოებული) ლაბორატორიული კვლევისათვის ასაღები სინჯების რაოდენობის დასადგენად განსაზღვრული იქნა შემდეგი კრიტერიუმები:

ა) სასმელი წყლის მიღებით გამოწვეული დაავადებების ალბათობა - მისი სიმძიმის გათვალისწინებით;

ბ) წინა წლის ლაბორატორიული კვლევის შედეგების შეფასება;

გ) მოსახლეობაში სასმელი წყლით განპირობებული ნაწლავთა ინფექციების, სპორადული შემთხვევები/ეპიდემიები.

2. თითოეული კრიტერიუმი შეფასდა შესაბამისი ქულით, რომელთა დაჯამებით მიღებული იქნა სასმელი წყლის ლაბორატორიული კვლევის კოეფიციენტი:

2.1 კრიტერიუმი 1 - სასმელი წყლის მიღებით გამოწვეული დაავადებების ალბათობა - მისი სიმძიმის გათვალისწინებით.

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- სასმელი წყალი: 0,15 ქულა.

2.2. კრიტერიუმი 2 - წინა წლის ლაბორატორიული კვლევის შედეგების შეფასება.

2022 წლის 11 თვის მონაცემებით:

- სასმელი წყალი (მ.შ. დაფასოებული): აღებული იქნა 578 ნიმუში/სინჯი, დარღვევა გამოვლინდა 171 ნიმუშში/სინჯში. დარღვევამ შეადგინა 29,6%;

კრიტერიუმის შეფასებისას პირობითად განსაზღვრული იქნა, რომ:

- დარღვევების 0-დან 3%-ის ჩათვლით მიჩნეული იქნა დაბალ რისკად;

- დარღვევების 3-ზე მეტი 10%-ის ჩათვლით მიჩნეული იქნა საშუალო რისკად;

- მაღალ რისკად მიჩნეული იქნა 10%-ზე მეტი დარღვევები.

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- სასმელი წყალი (მ.შ. დაფასოებული): 0,5 ქულა.

2.3. კრიტერიუმი 3 - მოსახლეობაში სასმელი წყლით განპირობებული ნაწლავთა ინფექციების, სპორადული შემთხვევები/ეპიდემიები.

2.3.1. სასმელ წყალთან (მ.შ. დაფასოებული) დაკავშირებული დაავადებების შესახებ მონაცემების არარსებობის გამო, დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის შეტყობინებას დაქვემდებარებული ავადმყოფობებიდან გამოყოფილი იქნა დაავადებები, რომლებიც შესაძლოა უკავშირდებოდეს სასმელ წყალს, კერძოდ, გამოყენებული იქნა დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის 2022 წლის 11 თვის სტატისტიკური მონაცემები:

- სავარაუდო ინფექციური წარმოშობის დიარეების შემთხვევათა რაოდენობა: 11 825 შემთხვევა;

- შიგელოზი: 21 შემთხვევა.

კრიტერიუმის შეფასებისას პირობითად განსაზღვრული იქნა, რომ:

- შემთხვევების რაოდენობა 0-დან 150-ის ჩათვლით მიჩნეული იქნა დაბალ რისკად;

- შემთხვევების რაოდენობა 151-დან 300-ის ჩათვლით მიჩნეული იქნა საშუალო რისკად;

- მაღალ რისკად მიჩნეული იქნა 300-ზე მეტი შემთხვევა.

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- სასმელი წყალი (მ.შ. დაფასოებული): 0,5 ქულა.

2.4. სასმელი წყლის ლაბორატორიული კვლევის კოეფიციენტის დადგენა:

- შეკრებილი იქნა კრიტერიუმების შეფასებისას მინიჭებული ქულები: სასმელი წყალი (მ.შ. დაფასოებული): $0,15 + 0,5 + 0,5 = 1,15$ ქულა.

3. ლაბორატორიული კვლევისათვის სასმელი წყლის სინჯების რაოდენობის დადგენა:

3.1. სასმელი წყლის სინჯების რაოდენობის განსაზღვრისათვის მნიშვნელოვანია საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 იანვრის №58 დადგენილებით დამტკიცებული „სასმელი წყლის ტექნიკური რეგლამენტის“ მე-2 მუხლის №7 ცხრილით მიმწოდებლის მიერ გამანაწილებელ ქსელში სასმელი წყლის გამოსაკვლევი სინჯების რაოდენობა. წინა წლების სასმელი წყლის სინჯების ლაბორატორიული კვლევის შედეგებში მიკრობული დაბინძურების მაღალი მაჩვენებლისა და დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის სტატისტიკის გათვალისწინებით, შერჩეული იქნა 100 000-ზე მეტ მოსახლეზე

მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლის საკონტროლო სინჯების რაოდენობა, რაც ტექნიკური რეგლამენტის შესაბამისად შეადგენს 365 სინჯს.

3.2. არ იძებნება მონაცემები წარმოებული დაფასოებული სასმელი წყლის რაოდენობის შესახებ;

3.3. სასმელი წყლის ასაღები ნიმუშების/სინჯების რაოდენობა გამოისახება შემდეგი ფორმულით: $N = K \times A$

სადაც, N არის ასაღები სინჯების რაოდენობა;

K – მაჩვენებლის კოეფიციენტი;

A – 100 000-ზე მეტ მოსახლეზე მიკრობიოლოგიური მაჩვენებლის საკონტროლო სინჯების რაოდენობა.

3.4. 2023 წელს სასმელი წყლის ასაღები სინჯების რაოდენობამ შეადგინა: $N = K \times A = 1,15 \times 365 = 419,75 = 420$ სინჯი.

იმის გათვალისწინებით, რომ ასაღები სინჯების რაოდენობაში არ არის გათვალისწინებული დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრიდან ან მოქალაქეთა მხრიდან შემოსული შეტყობინებების რაოდენობა, ასევე, წყლის სასაქონლო პროდუქციის (დაფასოებული სასმელი წყალი) ნიმუშების რაოდენობა, სააგენტოს მიერ აღებული იქნება დამატებით სავარაუდოდ 100 ნიმუში.

- სულ 2023 წელს აღებული იქნება სასმელი წყლის (მ.შ დაფასოებული) 520 ნიმუში/სინჯი.

IV. სურსათში (მ.შ ჩვილ ბავშვთა და ადრეული ასაკის ბავშვთა კვებისთვის განკუთვნილი სურსათი) ტყვიის და სურსათში საღებავების შემცველობის ლაბორატორიული კვლევა

1. სურსათში (მ.შ ჩვილ ბავშვთა და ადრეული ასაკის ბავშვთა კვებისთვის განკუთვნილი სურსათი) ტყვიისა და სურსათში საღებავების შემცველობის ლაბორატორიული კვლევისათვის ასაღები ნიმუშების რაოდენობების დასადგენად განსაზღვრული იქნა შემდეგი კრიტერიუმები:

ა) სურსათში (მ.შ ჩვილ ბავშვთა და ადრეული ასაკის ბავშვთა კვებისთვის განკუთვნილი სურსათი) ტყვიისა და სურსათში საღებავების კლასიფიკაცია (საფრთხის გამოვლენის ალბათობა მისი სიმძიმის გათვალისწინებით);

ბ) წინა წლის ლაბორატორიული კვლევის შედეგების შეფასება;

გ) მოსახლეობაში ტყვიითა და საღებავებით (არასაკვები დანიშნულების სუდანის ჯგუფის საღებავები) დაბინძურებული სურსათის მიღებით გამოწვეული დაავადებების შემთხვევები.

2. თითოეული კრიტერიუმი შეფასდა შესაბამისი ქულით, რომელთა დაჯამებით მიღებული იქნა ტყვიისა და საღებავების კოეფიციენტი:

2.1. კრიტერიუმი 1 - ტყვიისა და საღებავების კლასიფიკაცია (საფრთხის გამოვლენის ალბათობა მისი სიმძიმის გათვალისწინებით)

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- ტყვია: 0,15 ქულა;

- საღებავები: 0,5 ქულა.

2.2. კრიტერიუმი 2 - წინა წლის ლაბორატორიული კვლევის შედეგები

სააგენტოს 2022 წლის მონაცემებით:

- ტყვიის შემცველობაზე კვლევის მიზნით აღებული იქნა სურსათის (მ.შ ჩვილი და ადრეული ასაკის ბავშვთა კვებისთვის განკუთვნილი სურსათი) 544 ნიმუში, დარღვევა არ გამოვლინილა არცერთ ნიმუშში, დარღვევამ შეადგინა 0%;

- სურსათში საღებავების (სუდანის ჯგუფის) შემცველობის განსაზღვრის მიზნით აღებული იქნა 60 ნიმუში, საღებავები აღმოჩნდა 2 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 3,33%.

კრიტერიუმის შეფასებისას პირობითად განსაზღვრული იქნა, რომ:

- დარღვევების 0-დან 3%-ის ჩათვლით მიჩნეული იქნა დაბალ რისკად;

- დარღვევების 3-ზე მეტი 10%-ის ჩათვლით მიჩნეული იქნა საშუალო რისკად;

- მაღალ რისკად მიჩნეული იქნა 10%-ზე მეტი დარღვევები.

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- სურსათში (მ.შ. ჩვილ ბავშვთა და ადრეული ასაკის ბავშვთა კვებისთვის განკუთვნილი სურსათი) ტყვიის შემცველობის განსაზღვრა: 0,05 ქულა;

- სურსათში საღებავების შემცველობის განსაზღვრა: 0,15 ქულა.

2.3 კრიტერიუმი 3 - მოსახლეობაში კვებითი მოშხამვების, სურსათით განპირობებული ნაწლავთა ინფექციების, ებიდემიების, სხვა სურსათისმიერი დაავადებების შემთხვევები.

2.3.1 გამოყენებული იქნა დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრის მიერ განხორციელებული ბავშვთა სისხლში ტყვიის ბიომონიტორინგის სახელმწიფო პროგრამის 2022 წლის 11 თვის მონაცემები. პროგრამის ფარგლებში, პირველადი დიაგნოსტიკით, 5 მკგ/დლ-ზე მაღალი ტყვიის შემცველობა გამოუვლინდა 605 ბენეფიციარს (მ.შ. 422 არის 0-7 წლამდე ბავშვი, 183 მათი ოჯახის წევრი 18 წლამდე ასაკის).

2.3.2. არასაკვები დანიშნულების სუდანის ჯგუფის საღებავებით სურსათისმიერი დაავადებების შემთხვევების შესახებ მონაცემები არ არსებობს.

2.3.3. არასაკვები დანიშნულების სუდანის ჯგუფის საღებავების მაღალი ტოქსიკურობის, მუტაგენურობისა და კანცეროგენურობის, ასევე, აღნიშნულზე რისკის შეფასების მიზნებისათვის რეპრეზენტატიული მონაცემების მიღების გათვალისწინებით, სუდანის ჯგუფის საღებავები მიჩნეული იქნა მაღალ რისკად.

კრიტერიუმის შეფასებისას პირობითად განსაზღვრული იქნა, რომ:

- შემთხვევების რაოდენობა 0-დან 150-ის ჩათვლით მიჩნეული იქნა დაბალ რისკად;
- შემთხვევების რაოდენობა 151-დან 300-ის ჩათვლით მიჩნეული იქნა საშუალო რისკად;

რისკად;

- მაღალ რისკად მიჩნეული იქნა 300-ზე მეტი შემთხვევა.

განხორციელდა ქულების მინიჭება:

- ტყვია: 0,5 ქულა;
- საღებავები: 0,5 ქულა.

2.4. ტყვიისა და საღებავების კოეფიციენტის დადგენა

შეკრებილი იქნა კრიტერიუმების შეფასებისას მინიჭებული ქულები:

მაჩვენებელი	კრიტერიუმ ი 1	კრიტერიუმ ი 2	კრიტერიუმ ი 3	ტყვიისა და საღებავების კოეფიციენტი
სურსათში (მ.შ ჩვილ ბავშვთა და ადრეული ასაკის ბავშვთა კვებისთვის განკუთვნილი სურსათი) ტყვიის შემცველობის განსაზღვრა	0.15	0.05	0.50	0.7

სურსათში შემცველობის განსაზღვრა	საღებავების	0.50	0.15	0.50	1.15
---------------------------------	-------------	------	------	------	------

3. ტყვიისა და საღებავების მაჩვენებლების ლაბორატორიული კვლევისათვის სურსათის ასაღები ნიმუშების რაოდენობის დადგენა:

3.1. სურსათში (მ.შ. ჩვილი და ადრეული ასაკის ბავშვთა კვებისთვის განკუთვნილი სურსათი) ტყვიის შემცველობაზე ასაღები ნიმუშების რაოდენობის განსაზღვრისათვის მნიშვნელოვანია 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული ცხოველური წარმოშობის სურსათის რაოდენობა 1 წლის განმავლობაში (არაცხოველური წარმოშობის სურსათის, გარდა, ჩვილ ბავშვთა და ადრეული ასაკის ბავშვთა კვებისთვის განკუთვნილი სურსათისა, კვლევა ტყვიის შემცველობაზე ხორციელდება „არაცხოველური წარმოშობის სურსათში ბიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლების განსაზღვრა“ ქვეპროგრამით) და არსებული მდგომარეობის გათვალისწინებით, იმპორტირებული ჩვილი და ადრეული ასაკის ბავშვთა კვებისთვის განკუთვნილი სურსათის რაოდენობა.

- „საქსტატის“ მონაცემებით 2021 წელს 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული იქნა საშუალოდ 241,99 კგ. ცხოველური წარმოშობის სურსათი;

- შემოსავლების სამსახურის მიერ მოწოდებული ინფორმაციის მიხედვით საქართველოში 2022 წელს (9 დეკემბრის მონაცემები) იმპორტირებული იქნა 3 817 733,2 კგ. ჩვილი და ადრეული ასაკის ბავშვთა კვებისთვის განკუთვნილი სურსათი:

- „საქსტატის“ 2021 წლის მონაცემებით, საქართველოში ცხოვრობს 249 100 ჩვილი და ადრეული ასაკის ბავშვი;

- ამდენად, 1 ბავშვის მიერ მოხმარებული სურსათის (ჩვილი და ადრეული ასაკის ბავშვისთვის განკუთვნილი სურსათი) რაოდენობა 1 წლის განმავლობაში საშუალოდ შეადგენს 15,3 კგ-ს.

- სულ სურსათის რაოდენობა შეადგენს $241,99 + 15,3 = 257,29$ კგ.

3.2. სურსათში საღებავების შემცველობაზე ასაღები ნიმუშების რაოდენობის განსაზღვრისათვის მნიშვნელოვანია 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული საფრთხესთან ასოცირებული სურსათის რაოდენობა 1 წლის განმავლობაში (საფრთხესთან ასოცირებული სურსათის კატეგორია: ბოსტნეული, კვერცხი, მზა სურსათი, რომელიც გამოკვეთილი იქნა ჯანმრთელობისა და სურსათის უვნებლობის გენერალური დირექტორატის (DG SANTE) ევროპის კომისიის RASFF-ის სწრაფი საგანგაშო

შეტყობინებების, სააგენტოს 2019 – 2022 წლების მონიტორინგის შედეგებით და რისკის შეფასების სტრუქტურების მიერ მოწოდებული ინფორმაციიდან).

- „საქსტატის“ მონაცემებით 2021 წელს 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული იქნა საშუალოდ **63 კგ.** საფრთხესთან ასოცირებული სურსათი (ბოსტნეული და კვერცხი), თუმცა არ იძებნება მონაცემები მზა სურსათის მოხმარების შესახებ, რის გამოც საორიენტაციოდ მიღებული იქნა 1 წლის განმავლობაში 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის საერთო რაოდენობას (535 კგ.) დამატებული მისი 6% (მზა სურსათი), რამაც ჯამში შეადგინა $63 + 32,1 = 95,1$ კგ.

3.3. წლის განმავლობაში სურსათის ასაღები ნიმუშების რაოდენობა გამოისახება შემდეგი ფორმულით: $N = K \times A$

სადაც, N არის ასაღები სურსათის ნიმუშების რაოდენობა;

K – ტყვისა და საღებავების კოეფიციენტი;

A – 1 ადამიანის მიერ მოხმარებული სურსათის რაოდენობა 1 წლის განმავლობაში.

3.4. 2023 წელს სურსათის ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა:

3.4.1. ცხოველური წარმოშობის სურსათისა და ჩვილ ბავშვთა და ადრეული ასაკის ბავშვთა კვებისთვის განკუთვნილი სურსათში ტყვის შემცველობის განსაზღვრა: $N = K \times A = 0,7 \times 257,29 = 180$ ნიმუში.

- ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა: **180 ერთეული.**

3.4.2. სურსათში საღებავების შემცველობის განსაზღვრა: $N = K \times A = 1,15 \times 95,1 = 109$ ნიმუში.

V. სხვა ლაბორატორიული კვლევისათვის სურსათის ასაღები ნიმუშების რაოდენობების განსაზღვრა

1. სურსათის ლაბორატორიული კვლევისათვის მიკრობიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლების გარდა, ახალი ტექნიკური რეგლამენტებით განსაზღვრული მაჩვენებლების კონტროლის, RASFF-ის შეტყობინებების, მომხმარებელთა და ქვეყნის ინტერესების გათვალისწინებისა და დაცვის (მ.შ. ფალსიფიკაცია) მიზნით, განსაზღვრული იქნა 6 პროგრამა:

- რძესა და რძის ნაწარმში ცხიმის სისუფთავის განსაზღვრა

- ალკოჰოლიან სასმელებში ფიზიკური და ქიმიური მაჩვენებლების განსაზღვრა;
- სურსათში გმო-ს შემცველობის განსაზღვრა;
- ხორცისა და ხორცის პროდუქტების სახეობრივი კვლევა;
- გაყინული ფრინველის ხორცში წყლის შემცველობის განსაზღვრა.
- ხორცის პროდუქტებში კალციუმის შემცველობის განსაზღვრა

1.1. რძესა და რძის ნაწარმში ცხიმის სისუფთავის განსაზღვრა - სააგენტოს მონიტორინგის შედეგების ანალიზით:

- 2018 წელს აღებული იქნა რძისა და რძის ნაწარმის 40 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 14 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 35%;
- 2019 წელს აღებული იქნა რძისა და რძის ნაწარმის 60 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 5 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 8,3 %;
- 2020 წელს აღებული იქნა რძისა და რძის ნაწარმის 60 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 8 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 13,3 %;
- 2021 წელს აღებული იქნა რძისა და რძის ნაწარმის 116 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 10 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 8,6 %;
- 2022 წელს 120 აღებული იქნა რძისა და რძის ნაწარმის 90 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 5 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 4.2 %.
- ამდენად, დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა 2020 და 2021 წლებთან შედარებით 2022 წელს დაიკლო.

1.2. ალკოჰოლიან სასმელებში ფიზიკური და ქიმიური მაჩვენებლების განსაზღვრა - სააგენტოს მონიტორინგის შედეგების ანალიზით:

- 2018 წელს აღებული იქნა ალკოჰოლიანი სასმელების 108 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 3 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 2,78%.
- 2019 წელს აღებული იქნა ალკოჰოლიანი სასმელების 109 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 14 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 12,8%.
- 2020 წელს აღებული იქნა ალკოჰოლიანი სასმელების 198 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 4 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 2%.
- 2021 წელს აღებული იქნა ალკოჰოლიანი სასმელების 114 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 4 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 3,5%.

- 2022 წელს აღებული იქნა ალკოჰოლიანი სასმელების 75 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 4 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 5,3 %.

- ამდენად, 2020 და 2021 წლებთან შედარებით 2022 წელს მომატებულია დარღვევის პროცენტული მაჩვენებელი ეტიკეტირების წესის შეუსაბამობის გამო.

1.3. სურსათში გმო-ს შემცველობის განსაზღვრა - სააგენტოს მონიტორინგის შედეგების ანალიზით:

- 2018 წელს აღებული იქნა სურსათის 30 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 1 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 1 %;

- 2019 წელს აღებული იქნა სურსათის 30 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 3 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 10%;

- 2020 წელს აღებული იქნა სურსათის 50 ნიმუში, დარღვევა არ გამოვლენილა.

- 2021 წელს აღებული იქნა სურსათის 30 ნიმუში, დარღვევა არ გამოვლენილა.

- 2022 წელს აღებული იქნა სურსათის 30 ნიმუში, დარღვევა არ გამოვლენილა.

1.4. ხორცისა და ხორცის პროდუქტების სახეობრივი კვლევა - სააგენტოს მონიტორინგის შედეგების ანალიზით:

- 2018 წელს დარღვევამ შეადგინა 24,29%.

- 2019 წელს დარღვევამ შეადგინა 8 %.

- 2020 წელს დარღვევამ შეადგინა 23.6%.

- 2021 წელს აღებული იქნა სურსათის 160 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 25 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 15,6 %.

- 2022 წელს აღებული იქნა სურსათის 200 ნიმუში, დარღვევა გამოვლინდა 26 ნიმუშში. დარღვევამ შეადგინა 13 %.

- ამდენად, დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა 2020 და 2021 წლებთან შედარებით 2022 წელს დაიკლო.

1.5. გაყინული ფრინველის ხორცში წყლის შემცველობის განსაზღვრა 2020 წელს განხორციელდა პირველად, საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 18 ივლისის №340 დადგენილების შესაბამისად - მონიტორინგის შედეგების ანალიზით:

2020 წელს აღებული იქნა სურსათის 98 ნიმუში. დარღვევა არ გამოვლენილა.

- 2022 წელს აღებული იქნა სურსათის 75 ნიმუში, დარღვევა არ გამოვლენილა. დარღვევამ შეადგინა 0 %.

1.6. ხორცის პროდუქტებში კალციუმის შემცველობის განსაზღვრა - მექანიკურად განცალკევებულ ხორცში კალციუმის შემცველობის ლაბორატორიული კვლევის მიზნით სააგენტოს მიერ ნიმუშების სათანადო წესით აღება და ლაბორატორიული ტესტირება დაიწყო საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 7 მარტის N 90 დადგენილებაში „ცხოველური წარმოშობის სურსათის ჰიგიენის სპეციალური წესის შესახებ“ 2015 წელს ძალაში შესული ცვლილების შემდეგ. სააგენტოს მონიტორინგის შედეგების ანალიზით:

2015 წელს - აღებული იქნა 37 ნიმუში, დარღვევა არ გამოვლენილა. დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 0 %;

2016 წელს - აღებული იქნა 40 ნიმუში, დარღვევა არ გამოვლენილა. დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 0 %;

2017 წელს - აღებული იქნა 30 ნიმუში დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 0 %.

2018 წელს - აღებული იქნა 25 ნიმუში დარღვევის პროცენტულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 0 %.

2. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, 2023 წელს სურსათის ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა:

- რძესა და რძის ნაწარმში ცხიმის სისუფთავის განსაზღვრა: **120 ნიმუში**;
- ალკოჰოლიან სასმელებში ფიზიკური და ქიმიური მაჩვენებლების განსაზღვრა: **130 ნიმუში**;
- სურსათში გმო-ს შემცველობის განსაზღვრა: **30 ნიმუში**;
- ხორცისა და ხორცის პროდუქტების სახეობრივი კვლევა: **200 ნიმუში**;
- გაყინული ფრინველის ხორცში წყლის შემცველობის განსაზღვრა: **75 ნიმუში**.
- ხორცის პროდუქტებში კალციუმის შემცველობის განსაზღვრა - **30 ნიმუში**

VI. ცხოველური წარმოშობის სურსათში (თაფლის და თევზის გარდა) ვეტერინარული პრეპარატებისა და სხვა დამაბინძურებლების ნარჩენი ნივთიერებების კვლევა

1. წარმოებული სურსათის შესახებ ინფორმაცია აღებულ იქნა საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურისა და სურსათის ეროვნულ სააგენტოში არსებული მონაცემებიდან.

1.1. მსხვილფეხა საქონელი: მსხვილფეხა საქონლის მინიმალური რაოდენობა, რომელიც ყოველწლიურად უნდა გაკონტროლდეს ყველა სახეობის ნარჩენებსა და ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე), უნდა შეადგენდეს წინა წელს დაკლული ცხოველების საერთო რაოდენობის არანაკლებ 0,4%-ს და დაყოფილი უნდა იქნეს შემდეგნაირად:

ა) ჯგუფი „ა“ – 0,25%, რომელიც დაყოფილი უნდა იქნეს შემდეგნაირად:

ა.ა) ნიმუშების ნახევარი აღებულ უნდა იქნეს ცოცხალი ცხოველებისგან, მათი შენახვის ადგილზე. გამონაკლისის სახით, დასაშვებია 25% ნიმუშებისა, „ა“ ჯგუფის (5) ნივთიერების (სუბსტანციის) გამოკვლევისათვის, განხორციელდეს ცხოველის საკვებში, წყალსა და სხვა მასალებში;

ა.ბ) ნიმუშების ნახევარი აღებულ უნდა იქნეს სასაკლაოზე;

ა.გ) „ა“ ჯგუფის ნივთიერებების (სუბსტანციების) თითოეული ქვეჯგუფისათვის, ყოველწლიურად კონტროლი უნდა განხორციელდეს ამ ჯგუფისათვის განსაზღვრული ნიმუშების საერთო რაოდენობის არანაკლებ 5%-ში;

ბ) ჯგუფი „ბ“ – 0,15%, რომელთაგან:

ბ.ა) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 30% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (1) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.ბ) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 30% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (2) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.გ) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 10% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (3) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.დ) დანარჩენი 30% – უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

1.1.1. სააგენტოში არსებული 2022 წლის 10 თვის მონაცემებით დაკლული იქნა 157 693 სული მსხვილფეხა საქონელი.

აღნიშნული მონაცემის გათვალისწინებით 2022 წელს სავარაუდოდ დაიკვლება 189 237 სული მსხვილფეხა საქონელი.

1.1.2. 2023 წელს მსხვილფეხა საქონლიდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 757 ერთეული, აქედან უნდა განხორციელდეს:

- „ა“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 473 ნიმუში, მ.შ. 264 ნიმუში - ცოცხალი ცხოველებიდან და 237 ნიმუში - სურსათი (ხორცი).

- „ბ“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 284 სურსათის ნიმუში, მ.შ. "ბ" (1) ჯგუფზე - 85 ნიმუში, "ბ" (2) ჯგუფზე - 85 ნიმუში, "ბ" (3) ჯგუფზე - 28 ნიმუში და დანარჩენი 86 ნიმუში უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

1.1.3. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, 2023 წელს მსხვილფეხა საქონლის ხორციდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 521 ერთეული.

1.2. ღორი - ღორების მინიმალური რაოდენობა, რომელიც ყოველწლიურად უნდა გაკონტროლდეს ყველა სახეობის ნარჩენებსა და ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე), უნდა შეადგენდეს წინა წელს დაკლული ღორების საერთო რაოდენობის არანაკლებ 0,05 %-ს და დაყოფილი უნდა იქნეს შემდეგნაირად:

ა) ჯგუფი „ა“ – 0,02 %;

ა.ა) იმ შემთხვევაში, თუ ნიმუშების აღება ხდება სასაკლაოზე, აუცილებელია დამატებით, ფერმის დონეზე, ანალიზი ჩატარდეს:

ა.ა.ა) ცხოველისთვის განკუთვნილ სასმელ წყალს;

ა.ა.ბ) ცხოველის საკვებს;

ა.ა.გ) ექსკრემენტებს.

„ა“ ჯგუფის ნივთიერებების (სუბსტანციების) თითოეული ქვეჯგუფისათვის ყოველწლიურად კონტროლი უნდა განხორციელდეს ამ ჯგუფისათვის განსაზღვრული ნიმუშების საერთო რაოდენობის არანაკლებ 5%-ში და ნაშთი განაწილდეს საჭიროების შესაბამისად.

ბ) ჯგუფი „ბ“ – 0,03%, რომელთაგან ნიმუშები უნდა განაწილდეს შემდეგნაირად:

ბ.ა.) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 30% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (1) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.ბ.) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 30% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (2) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.გ.) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 10% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (3) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.დ.) დანარჩენი 30 % – უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად

1.2.1. სააგენტოში არსებული 2022 წლის 10 თვის მონაცემებით დაკლული იქნა 152 637,5 სული ღორი. აღნიშნული მონაცემით 2022 წლის ბოლომდე სავარაუდოდ დაიკვლება 183 165 სული ღორი.

1.2.2. 2023 წელს ღორიდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 92 ერთეული. აქედან, უნდა განხორციელდეს

„ა“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 37 ნიმუში, მ.შ. 18 ნიმუში - ცოცხალი ცხოველებიდან და 19 ნიმუში - სურსათი.

„ბ“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 55 სურსათის ნიმუში, მ.შ. "ბ" (1) ჯგუფზე - 17 ნიმუში, "ბ" (2) ჯგუფზე - 17 ნიმუში, "ბ" (3) ჯგუფზე - 6 ნიმუში და დანარჩენი 15 ნიმუში – უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

1.2.3. **ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, 2023 წელს ღორის ხორციდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 74 ერთეული.**

1.3. **ცხვარი და თხა** - ცხვრებისა და თხების მინიმალური რაოდენობა, რომელიც ყოველწლიურად უნდა გაკონტროლდეს ყველა სახეობის ნარჩენებსა და ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე), უნდა შეადგენდეს წინა წელს 3 თვეზე მეტი ასაკის დაკლული ცხვრებისა და თხების საერთო რაოდენობის არანაკლებ 0,05 %-ს და დაყოფილი უნდა იქნეს შემდეგნაირად:

ა) ჯგუფი „ა“ - 0,01 %, რომელთაგან:

ა.ა) „ა“ ჯგუფის ნივთიერებების (სუბსტანციების) თითოეული ქვეჯგუფისათვის, ყოველწლიურად კონტროლი უნდა განხორციელდეს ამ ჯგუფისათვის განსაზღვრული ნიმუშების საერთო რაოდენობის არანაკლებ 5%-ში;

ა.ბ) ნაშთი უნდა განაწილდეს საჭიროების შესაბამისად;

ბ) ჯგუფი „ბ“ – 0,04 %, რომელთაგან ნიმუშები უნდა განაწილდეს შემდეგნაირად:

ბ.ა.) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 30% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (1) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.ბ.) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 30% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (2) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.გ.) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის 10% უნდა გაკონტროლდეს „ბ“ (3) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.დ.) დანარჩენი 30 % – უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

1.3.1. სააგენტოში არსებული 2022 წლის 10 თვის მონაცემებით დაკლული იქნა 36 525 სული ცხვარი.

აღნიშნული მონაცემით, 2022 წლის ბოლომდე სავარაუდოდ დაიკვლება 43 830 სული ცხვარი.

1.3.2. 2023 წელს წვრილფეხა რქოსანი პირუტყვიდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 22 ერთეული, აქედან უნდა განხორციელდეს:

„ა“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 6 ნიმუში, მ.შ. 3 ნიმუში - ცოცხალი წვრილფეხა რქოსანი პირუტყვიდან და 3 ნიმუში - სურსათი (ხორცი).

„ბ“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 18 სურსათის ნიმუში, მ.შ. "ბ" (1) ჯგუფზე - 5 ნიმუში, "ბ" (2) ჯგუფზე - 5 ნიმუში და "ბ" (3) ჯგუფზე - 2 ნიმუში, დანარჩენი 6 ნიმუში – უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

1.3.3. **ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, 2023 წელს ცხვრისა და თხის ხორციდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 21 ერთეული.**

1.4. **ფრინველი** - თითოეული კატეგორიის ფრინველისათვის (ბროილერი, ამორტიზებული კვერცხმდებელი ქათამი, ინდაური და სხვ.) ყოველწლიურად ასაღები ნიმუშების რაოდენობა უნდა შეადგენდეს წლიური პროდუქციის (დაკლული წონა) ყოველ 200 ტონაზე, სულ მცირე, ერთ ნიმუშს და თუ გამოსაკვლევია ფრინველის ცალკეული კატეგორიის წლიური პროდუქცია (დაკლული წონა) აღემატება 5 000 ტონას – სულ მცირე 100 ნიმუშს ნივთიერების (სუბსტანციის) თითოეულ ჯგუფზე. ჯგუფების დაყოფა უნდა მოხდეს შემდეგი სახით:

ა) ჯგუფი „ა“ – ნიმუშების საერთო რაოდენობის 50%;

ა.ა) ფერმის დონეზე აღებული ნიმუშების რაოდენობა უნდა შეადგენდეს ნიმუშების საერთო რაოდენობის 1/5-ს;

ა.ბ) „ა“ ჯგუფის ნივთიერებების (სუბსტანციების) თითოეული ქვეჯგუფისათვის ყოველწლიურად შემოწმებული და გამოკვლეული უნდა იქნეს „ა“ ჯგუფის ნივთიერებებისათვის (სუბსტანციებისათვის) აღებული ნიმუშების საერთო რაოდენობის არა უმცირეს 5%-ისა;

ა.გ) ნაშთი უნდა განაწილდეს საჭიროების შესაბამისად;

ბ) ჯგუფი „ბ“ – ნიმუშების საერთო რაოდენობის 50%, რომელთაგან:

ბ.ა) ნიმუშების 30% გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფი „ბ“ (1) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.ბ) ნიმუშების 30% გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფი „ბ“ (2) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.გ) ნიმუშების 10% გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფი „ბ“ (3) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.დ) ნაშთი უნდა განაწილდეს საჭიროების შესაბამისად;

1.4.1. სააგენტოში არსებული 2022 წლის 10 თვის მონაცემებით დაკლული ფრინველის რაოდენობამ შეადგინა 10 585 821 ფრთა (*1 ფრთა ფრინველი X 1, 200 კგ - საშუალო ფრინველის წონა*).

2022 წლის განმავლობაში სავარაუდოდ დაკლული იქნება 12 702 985 ფრთა ფრინველი. აღნიშნული მონაცემი იძლევა შესაძლებლობას, რომ დათვლილი იქნას წლის განმავლობაში დაკლული ფრინველის ხორცის რაოდენობა, რაც სავარაუდოდ შეადგენს 15 243,582 კგ ფრინველის ხორცს.

1.4.2. **2023 წელს ფრინველიდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 200 ერთეული. აქედან, უნდა განხორციელდეს:**

„ა“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 100 ნიმუში, მ.შ. 30 ნიმუში - ცოცხალი ფრინველიდან და 70 ნიმუში - სურსათი (ფრინველის ხორცი).

„ბ“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 100 სურსათის ნიმუში, მ.შ. "ბ" (1) ჯგუფზე - 30 ნიმუში, "ბ" (2) ჯგუფზე - 30 ნიმუში და "ბ" (3) ჯგუფზე - 10 ნიმუში, დანარჩენი 30 ნიმუში – უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

1.4.3. **ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, 2023 წელს ფრინველის ხორცის ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 170 ერთეული.**

1.5. **ბოცვერი** - ყოველწლიურად დაკლული ბოცვრებიდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობა უნდა შეადგენდეს 10 ნიმუშს წლიური წარმოების (დაკლული წონა) 300 ტონაზე წარმოების პირველ 3000 ტონაზე, ხოლო ყოველ მომდევნო 300 ტონაზე დამატებით 1 ნიმუშს. აღებული ნიმუშების დაყოფა ხდება შემდეგნაირად:

ა) ჯგუფი „ა“ – ნიმუშების საერთო რაოდენობის 30%, მათგან:

ა.ა) ნიმუშების 70% გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფ „ა“ (6) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ა.ბ) ნიმუშების 30% გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფ „ა“ სხვა ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ) ჯგუფი „ბ“ – ნიმუშების საერთო რაოდენობის 70%, მათგან:

ბ.ა) ნიმუშების 30% გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფ „ბ“ (1) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.ბ) ნიმუშების 30% გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფ „ბ“ (2) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.გ) ნიმუშების 10% გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფ „ბ“ (3) ნივთიერებებზე (სუბსტანციებზე);

ბ.დ) ნაშთი უნდა განაწილდეს საჭიროების შესაბამისად. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ოფიციალურ ვებგვერდზე მონაცემები წარმოებული ბოცვის ხორცის შესახებ ვერ მოიძებნა.

1.5.1. სააგენტოში არსებული 2022 წლის 10 თვის მონაცემებით, დაკლული იქნა - 24 011 სული ბოცვერი (1 სული ბოცვერი X 1,200კგ - საშუალო ბოცვის წონა). აღნიშნული მონაცემი იძლევა შესაძლებლობას, რომ დათვლილი იქნას წლის განმავლობაში დაკლული ბოცვრების რაოდენობა, რაც სავარაუდოდ შეადგენს 28 813 სულ ბოცვერს (34 575,6 კგ).

1.5.2. 2023 წელს ბოცვერიდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 10 ერთეული. აქედან, უნდა განხორციელდეს:

„ა“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 3 ნიმუში (ბოცვის ხორცი); მათ შორის: „ა“ (6) ჯგუფზე - 2 ნიმუში, „ა“ ჯგუფის სხვა ნივთიერებებზე - 1 ნიმუში;

„ბ“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 7 სურსათის ნიმუში, მ.შ. "ბ" (1) ჯგუფზე - 2 ნიმუში, "ბ" (2) ჯგუფზე - 2 ნიმუში და "ბ" (3) ჯგუფზე - 1 ნიმუში, დანარჩენი 2 ნიმუში – უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

1.5.3. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, 2023 წელს ბოცვერიდან ასაღები სურსათის ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 10 ერთეული.

1.6. რძე - ყოველწლიურად ასაღები ნიმუშების რაოდენობა შეადგენს ერთ ნიმუშს ყოველ 15 000 ტონა წლიურად წარმოებულ რძეზე, არანაკლებ 300 ნიმუშისა, რომელიც დაყოფილი უნდა იქნეს შემდეგი სახით:

ა) ნიმუშების საერთო რაოდენობის 70%-ს ლაბორატორიული გამოკვლევები უნდა ჩატარდეს ვეტერინარული პრეპარატების ნარჩენებზე. თითოეული ნიმუში გამოკვლეული უნდა იქნეს სულ მცირე, ოთხ სხვადასხვა ნივთიერებაზე (სუბსტანციაზე) – „ა“ ჯგუფიდან მე-6 პუნქტით განსაზღვრულ, (6), „ბ“ ჯგუფიდან პირველი პუნქტით განსაზღვრულ, (1), „ბ“ ჯგუფიდან (2.ა) და „ბ“ ჯგუფიდან (2.ე);

ბ) ნიმუშების 15%-ს ლაბორატორიული გამოკვლევები უნდა ჩატარდეს ჯგუფი „ბ“ (3) ნივთიერებების (სუბსტანციების) ნარჩენებზე;

გ) ნაშთი 15% უნდა განაწილდეს საჭიროების შესაბამისად.

1.6.1. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით 2022 წლის 3 კვარტლის განმავლობაში მიღებული იქნა 477 200 ტონა რძე.

1.6.2. ამდენად, 2023 წელს რძის ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 300 ერთეული, აქედან უნდა განხორციელდეს:

„ა“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 170 ნიმუში: მათ შორის: „ა“ (6) ჯგუფზე 170 ნიმუში;

„ბ“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 130 სურსათის ნიმუში, მ.შ. "ბ" (1) ჯგუფზე - 20 ნიმუში, "ბ" (2.ა.) ჯგუფზე - 10 ნიმუში და "ბ" (2.ე.) ჯგუფზე - 10 ნიმუში, "ბ" (3) ჯგუფზე 45 ნიმუში, დანარჩენი 45 ნიმუში – უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

1.6.3. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, 2023 წელს რძის ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 300 ერთეული.

1.7. ფრინველის კვერცხი - ყოველწლიურად კვერცხის ასაღები ნიმუშების რაოდენობა ყოველ 1000 ტონა მოხმარებისთვის განკუთვნილ წარმოებულ კვერცხზე შეადგენს 1

ნიმუშს, მაგრამ არანაკლებ 200 ნიმუშისა. აღებული ნიმუშების დაყოფა ხდება შემდეგნაირად:

- ნიმუშების არანაკლებ 30%-ისა აღებულ უნდა იქნეს იმ შესაფუთი საწარმოდან, რომელიც ბაზარზე ადამიანის მოხმარებისათვის ყველაზე მეტი რაოდენობით კვერცხს განათავსებს. მათგან:

ა) ნიმუშების 70% ლაბორატორიულად გამოკვლეული უნდა იქნეს ჯგუფი „ა“ (6), ჯგუფი „ბ“ (1) და ჯგუფი „ბ“ (2. ბ), სულ მცირე, ერთ ნივთიერებაზე (სუბსტანციაზე) მაინც;

ბ) ნიმუშების 30% ლაბორატორიულად გამოკვლეული უნდა იქნეს არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

1.7.1. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ოფიციალურ ვებგვერდზე მოცემულია ქვეყანაში წარმოებული ქათმის კვერცხის რაოდენობა 2022 წლის სამი კვარტლის მდგომარეობით და იგი შეადგენს 492 700 მილიონ ცალს (19 708 ტონა კვერცხი. კვერცხის საშუალო წონად აღებული იქნა 40 გრამი).

1.7.2. 2023 წელს ფრინველის კვერცხის ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 200 ერთეული, აქედან უნდა განხორციელდეს:

„ა“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 100 ნიმუში: მათ შორის: „ა“ (6) ჯგუფზე 100 ნიმუში;

„ბ“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი - 40 სურსათის ნიმუში, მ.შ. "ბ" (1) ჯგუფზე - 20 ნიმუში, "ბ" (2.ბ.) ჯგუფზე - 20 ნიმუში, დანარჩენი 60 ნიმუში – უნდა გაკონტროლდეს ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის შესაბამისად.

1.7.3. **ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, 2023 წელს კვერცხის ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 200 ერთეული.**

1.8. 2022 წელს ცხოველური წარმოშობის სურსათში (თაფლის და თევზის გარდა) ვეტერინარული პრეპარატებისა და სხვა დამაბინძურებლების ნარჩენი ნივთიერებების კვლევის მიზნით ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა **1 296** ერთეული მათ შორის:

- მსხვილფეხა საქონლის ხორციდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობა - **521** ერთეული;

- ღორის ხორციდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობა - **74** ერთეული;

- ცხვრისა და თხის ხორციდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობა - **21** ერთეული;

- ფრინველის ხორციდან ასაღები ნიმუშები რაოდენობა - **170** ერთეული;

- ბოცვერის ხორციდან ასაღები ნიმუშების რაოდენობა - **10** ერთეული;

- რძის ასაღები ნიმუშების რაოდენობა - 300 ერთეული;
- ფრინველის კვერცხის ასაღები ნიმუშების რაოდენობა - 200 ერთეული.

VII. თაფლში ვეტერინარული პრეპარატებისა და სხვა დამაბინძურებლების ნარჩენი ნივთიერებების კვლევა

1. **თაფლი** - ყოველწლიურად თაფლისთვის ასაღები ნიმუშების რაოდენობა, წლიური წარმოების პირველ 3000 ტონაზე, ყოველ 300 ტონისათვის შეადგენს 10 ნიმუშს. ყოველ მომდევნო 300 ტონაზე დამატებით 1 ნიმუშს. აღებული ნიმუშების დაყოფა ხდება შემდეგნაირად:

- ა) ჯგუფი „ბ“ (1) და ჯგუფ „ბ“ (2.გ)-ისთვის ნიმუშების საერთო რაოდენობის 50%;
- ბ) ჯგუფი „ბ“ (3.ა), ჯგუფ „ბ“ (3.ბ) და ჯგუფი „ბ“ (3.გ)-ისთვის ნიმუშების საერთო რაოდენობის 40%; გ) ნაშთი 10% უნდა განაწილდეს საჭიროების შესაბამისად. მათ შორის, მიკოტოქსინების შემცველობაზე გამოკვლევების ჩატარება.

1.1. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემებით: 2021 წელს მიღებული იქნა 2 000 ათასი ტონა თაფლი.

1.2. ამდენად, 2023 წელს თაფლის ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 100 ერთეული.

VIII. თევზში ვეტერინარული პრეპარატებისა და სხვა დამაბინძურებლების ნარჩენი ნივთიერებების კვლევა

1. **თევზი** - ფერმაში წარმოებული თევზისათვის ყოველწლიურად ასაღები ნიმუშების რაოდენობა, ყოველი 100 ტონა წლის განმავლობაში წარმოებული პროდუქტიდან, შეადგენს არანაკლებ 1 ნიმუშს. გამოსავლენი ნივთიერებები (სუბსტანციები) და საანალიზო ნიმუშები უნდა დაჯგუფდეს ამ ნივთიერებათა (სუბსტანციათა) სავარაუდო გამოყენების მიხედვით. ჯგუფები დაყოფილი უნდა იქნეს შემდეგი სახით:

- ა) ჯგუფი „ა“ – ნიმუშების საერთო რაოდენობის 1/3;

ა.ა) ნიმუშების აღება უნდა მოხდეს ფერმის დონეზე თევზის წარმოების/მოშენების ყველა სტადიაზე, მათ შორის, იმ თევზის ჩათვლით, რომელიც მზად არის მოხმარებისათვის ბაზარზე განსათავსებლად;

ა.ბ) ზღვის ფერმებში, ნიმუშის აღების სირთულის გამო თევზის ნაცვლად შესაძლებელია განხორციელდეს ცხოველის საკვების ნიმუშის აღება;

ბ) ჯგუფი „ბ“ – ნიმუშების საერთო რაოდენობის 2/3, რომლის დროსაც ნიმუშის აღება უნდა განხორციელდეს:

ბ.ა) უპირატესად ფერმაში, თევზისგან, რომელიც მზად არის მოხმარებისათვის ბაზარზე განსათავსებლად;

ბ.ბ) ნედლი თევზისგან, გადამამუშავებელ საწარმოში ან საბითუმო ბაზრიდან, იმ პირობით, რომ დადებითი პასუხის შემთხვევაში შესაძლებელი იქნება განხორციელდეს მიკვლევადობა ფერმამდე. ყველა შემთხვევაში, ფერმის დონეზე ნიმუში აღება რეგისტრირებული საწარმოების საერთო რაოდენობის არა უმცირეს 10%-დან.

1.1. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნულ სამსახურის ოფიციალურ ვებგვერდზე მოცემულია ქვეყანის მასშტაბით წყალსატევებში წარმოებული თევზის რაოდენობა 2021 წლის მდგომარებით და შეადგენს 2 861,1 ტონა თევზს, (ოჯახების მიხედვით) მათ შორის ორაგულისებრი თევზის (ცისარტყელა კალმახი, მდინარის კალმახი, ტბის კალმახი, კიჟუჩი) რაოდენობა შეადგენს 1 426,0 ტონას.

1.2. 2023 წელს თევზიდან ასაღები ნიმუშების მინიმალურმა რაოდენობამ შეადგინა 20 ერთეული. ევროკავშირის ქვეყნებში თევზის საექსპორტო პოტენციალისა და წინა წლებში ლაბორატორიული კვლევის შედეგების გათვალისწინებით, სააგენტოს მიერ ფერმის დონეზე აღებული იქნება 30 ერთეული, საიდანაც განხორციელდება „ა“ და „ბ“ ჯგუფის ნივთიერებების კონტროლი.

1.3. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, 2023 წელს თევზის ასაღები ნიმუშების რაოდენობამ შეადგინა 30 ერთეული.

IX. გაუთვალისწინებელი ლაბორატორიული კვლევები

1. სურსათის ნიმუშების რაოდენობის განსაზღვრისათვის მნიშვნელოვანია დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრიდან მოწოდებული სურსათის დაკავშირებული სურსათისმიერი დაავადებების შესახებ შეტყობინებები, რომელიც

შესაძლოა უკავშირდებოდეს როგორც პათოგენური, ასევე, პირობით პათოგენური, სანიტარიული მაჩვენებლების და გაფუჭების მიკროორგანიზმებით სურსათის დაბინძურებასთან დაკავშირებულ დარღვევებს. 2018 წლის განმავლობაში სსიპ – ლ. საყვარელიძის სახელობის დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრიდან შემოსული იქნა ინფორმაცია სურსათისა და სასმელი წყლის მიღებასთან ასოცირებული დაავადებების 33 შემთხვევის შესახებ, 2019 წელს შემოსულია 32 შეტყობინება, 2020 წელს შემოსულია 24 შეტყობინება, 2021 წელს შემოსულია 12 შეტყობინება, ხოლო, 2022 წელს 19 შეტყობინება.

2. დაავადებათა კონტროლის ეროვნული ცენტრიდან მოწოდებული სურსათისმიერი დაავადებების შესახებ შეტყობინებების გათვალისწინებით, სააგენტოს მიერ განხორციელდება სავარაუდოდ სურსათის 100 ნიმუშის ლაბორატორიული კვლევა, 4 ჯგუფის მიკროორგანიზმის (სანიტარიული-მაჩვენებლები, პირობით-პათოგენური მიკროორგანიზმები, პათოგენური მიკროორგანიზმები, გაფუჭების მიკროორგანიზმები) კონტროლის მიზნით.

3. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სააგენტოს უფლებამოსილი პირების მიერ 2023 წელს აღებული და ლაბორატორიულად გამოკვლეული იქნება სხვადასხვა დასახელების სურსათის სავარაუდოდ 4 815 ნიმუში/სინჯი (დანართი №1.3).

დანართი №1.3

ქვეპროგრამა „სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლი“ 2023 წელი

ლაბორატორიული კვლევის დასახელება	ნიმუშების/ სინჯების სავარაუდო რაოდენობა
სურსათში სალმონელას კვლევა	670
სურსათში <i>Listeria monocytogenes</i> -ის კვლევა	140
სტაფილოკოკური ენტეროტოქსინი	30
ჰისტამინი	90
ნედლი რძის კვლევა ბრუცელოზზე	181
სურსათში სანიტარიული მაჩვენებლების, პირობით პათოგენებისა და პათოგენების კვლევა	100

არაცხოველური წარმოშობის სურსათში ბიოლოგიური და ქიმიური მაჩვენებლების განსაზღვრა	352
სურსათში პესტიციდების ნარჩენების განსაზღვრა	374
სურსათში ტრანსცხიმების შემცველობის განსაზღვრა	88
სასმელი წყლის (მათ შორის დაფასოებული) კვლევა	520
რძესა და რძის ნაწარმში ცხიმის სისუფთავის განსაზღვრა	120
სურსათში გმო-ს შემცველობის განსაზღვრა	30
ხორცისა და ხორცის პროდუქტების სახეობრივი კვლევა	200
ხორცის პროდუქტებში კალციუმის შემცველობის განსაზღვრა	30
გაყინული ფრინველის ხორცში წყლის შემცველობის განსაზღვრა	75
თაფლში ვეტერინარული პრეპარატებისა და სხვა დამაბინძურებლების ნარჩენი ნივთიერებების კვლევა	100
ალკოჰოლიან სასმელებში ფიზიკური და ქიმიური მაჩვენებლების განსაზღვრა	130
სურსათში საღებავების შემცველობის განსაზღვრა	109
ცხოველური წარმოშობის სურსათსა და ჩვილ ბავშვთა და ადრეული ასაკის ბავშვთა კვებისთვის განკუთვნილი სურსათში ტყვიის შემცველობის განსაზღვრა	180
ცხოველური წარმოშობის სურსათში (თაფლისა და თევზის გარდა) ვეტერინარული პრეპარატებისა და სხვა დამაბინძურებლების ნარჩენი ნივთიერებების კვლევა	1 296
თევზში ვეტერინარული პრეპარატებისა და სხვა დამაბინძურებლების ნარჩენი ნივთიერებების კვლევა	30
ლაბორატორიული კვლევები სულ:	4845